MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRA Budapest IX., Dimitrov tér 8.

Ff 5047

Vizsgamizéria

Na, ezt a tárgyat egy életre megjegyzem. Háromszor is vizsgáztam belőle, panaszolja A. Rendesen készültem, de a szigorú Zs-hez kerültem, rossz tételt húztam, megbuktatott. Hogy ne boruljon fel az egész vizsgabeosztásom, bementem egyből a szomszéd vizsgáztatóhoz, Z-hez, négyest adott. De amikor megtudta, hogy előtte már Zs-nél is szerepeltem, mégsem volt hajlandó beírni a négyest. Másnap bementem hát Y-hoz, kettes adott, beírták végre.

Feltétlenül hétkor kell elkezdenünk a vizsgát, szólt a tanár, panaszolja B, mert délben már egészen máshol lesz neki dolga. Szeretek hamar túlesni rajta, már fél hétkor ott toporogtam, hamarosan ott zsivalygott az egész csoport. X, a tanár 8 után egy-két perccel meg is jelent.

Húsz percet késtem a vizsgáról, panaszkodik C. Szóbeli volt és a többiek sem jelentek meg. A vizsgáztató, W nagy kegyesen beengedett, adott két perc gondolkodási időt, majd megbuktatott. Máskor pontosabb leszek.

Több mint egy órán át gyötört a tanár, újságolta D, pedig közismert, hogy a lányoknak két perc alatt megadja a négyest e nehéz tárgyból, ők úgysem tudnak semmit. A fiúkat szokta fél órát, órát szívatni a hármasért, a többi mind reménytelen. Nagy megtiszteltetés: lány létemre ezúttal most én is e körbe kerültem.

Nyolcadiknak vizsgáztam, a kissé elvont, tudós típusú V-nél — mondja E. Előttem mind a heten négyest kaptak, volt, aki arcpirítóan keveset tudott. Nekem presztízs ez a tárgy, úgyhogy amikor egy-két apró bizonytalanság után én is megkaptam a rutinszerű négyest, tiltakoztam. Kaptam még két tételt, hogy bizonyíthassak, sikerült is. Én voltam az egyetlen ötös. Hármas vagy rosszabb nem született.

Elsőnek szigorlatoztam le, összeszedtem mindent, készültem derékul, mert nem volt túl jó a viszonyom a tanárral, tudósít F. Elmondtam rendesen. U-nak, a tanárnak arcizma sem rándult, nem kérdezett bele, megjegyzést sem tett. Délre, amikor eljött az eredményhirdetés ideje, én már az ötösre ittam. Szemrebbenés nélkül kihirdetett nekem egy hármast. Mit szólhattam az ösztöndíjrontó dupla hármassal az indexemben, négy órával a vizsgám után?

B.

Köszöntjük az egyetem oktatóit a pedagógusnap alkalmából!

Egyetemünk idei pedagógusnapi ünnepségére június 2-án, csütörtökön 13 óra 30-kor kerül sor, a Ráday utcai kollégium dísztermében. Az ünnepi köszöntőt Kollarik Amália tartja, a kitüntetések átadása után Sándor György humoralista műsorát tekinthetjük meg Lyukasóra címmel.

Az ünnepségre minden oktatót szeretettel vár az egyetem állami, párt- és szakszervezeti vezetése!

A lóvátett lovag

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM — Ára: 1,40 Ft — 1983. MÁJUS 26.

Párttagok köszöntése

Bensőséges ünnepség keretében ünnepelték a pártbizottságon azokat a párttagokat, akik 40-35-30 éve kommunisták. A pártbizottság helyiségében május 18-án Selmeci Lajos pb-titkár köszöntötte a meghívottakat. Mint mondotta, a pártbizottság elhatározta, hogy hagyományt teremt ennek az ünnepségnek a rendszeresítésében. Most azok vannak jelen — mondotta —, akiket először köszönt a pártbizottság, akik mögött nagyon sok munka, eredmény és kudarc is van, azonban ne várjanak a pihenésre, mert a párt továbbra is számít odaadó munkájukra.

A köszöntött elvtársak között volt Kiss Arthur 40 éves párttagságával, Szuhay Miklós, László Imre, Csizmadia Ernő, Molnárné Szücs Júlia, Ferencz Györgyné, Kovács Ferenc (nyelvi intézet), Rencz Istvánné 35 éves párttagságával és Gondi József, Barna Gyula, Tóth Ferenc, Skodnik László, Szántai Kálmán 30 éves párttagságával.

Lapunk ezúttal köszönti az ünnepelt kommunistákat!

Már az idei vizsgák után!

Az oktatók hallgatói véleményezéséről

Régóta létező igénye volt egyetemünkön a diákságnak, hogy véleményt mondhasson oktatóinak munkájáról. Tanáraink egy részében is felmerült, hogy munkájukat csak úgy tudják javítani, ha konkrét, értékelhető és rendszeres visszajelzést kaphatnak a diákoktól. E két igény kielégítésére intézményesített információáramlási csatorná(k)ra van szükség. Ennek formáit már jó pár éve keressük. A tervgazdasági szakon, ha nehézségekkel is, de két év óta működik ilyen rendszer. Egyetemi szinten azonban eddig nem. Úgy tűnik, ebben az évben végre elkezdődik valami ezen a téren. Egy kísérleti rendszert szeretnénk beindítani a vizsgaidőszak végén, amely a következőképpen működne:

— A diákok szakonként és évfolyamonként két-két tárgyat véleményeznek, ezeket a KISZ szakvezetőségek választották ki.

— A véleményezés módja egy kérdőív kitöltése. Ez a kérdőív a tervgazdasági szakon futó kérdőív kismértékben átdolgozott változata.

— A kérdőívek eredményeit megkapja a csoport, a tanár, az illetékes tanszék, illetve dékáni hivatal. Az eredményeket a tanárok megítélésénél figyelembe veszik. Ennek módja: az évenkénti tanszéki értékelő értekezleteken; a tanárok háromévenkénti értékelésénél; jutalmazásoknál.

A kérdőíveket indexleadáskor a dékáni hivatalban kapjuk meg és oda is kell visszajuttatni.

Nagyon fontos lenne — saját érdekünkben —, ha mindenki kitöltené ezeket a kérdőíveket. Egyrészt e kérdőívek eredményei, tapasztalatai alapján kívánjuk (a tanárokkal közösen) kidolgozni a véleményezés állandó rendszerét, illetve, ha csak kevesen töltik ki, akkor véleményünk, az első mondatban említett igényünk komolysága kérdőjeleződik meg.

Ezért kérjük mindannyiótok segítségét!

Horváth Gyula (KISZ-bizottság)

Tanévzáró szerkesztőségi ülés

A Közgazdász szerkesztősége május 19-én megtartotta tanévzáró szerkesztőségi ülését. Elbúcsúztattuk a végzős munkatársainkat, Fárizs Pétert, Komócsin Sándort, Molnár Csabát és Sziráczki Évát. Könyvajándékkal köszöntük meg a többiek egész évi munkáját is. A diákújságírók a vizsgaidőszak viszontagságai közepette jó hangulatban búcsúztak egymástól, találkozunk szeptemberben.

KISZ-bizottság

Poltárról, folyóirat-alapításról, függetlenítésről

A KISZ-bizottság a vizsgaidőszak előtti utolsó ülésén tengernyi témát tárgyalt.

A volt politikai képzési felelős, *B. Kiss Tamás* előterjesztésében értékelte az egyetemi politikai képzés rendszerét. Megállapította, hogy *a klub Poltár sorozata kielégítette az össznépi politikai rendezvényekre vonatkozó igényeket;* a szakkollégium, a TEK, az EFIN stb. rendezvényeivel, valamint a KISZ Ráday klub sorozataival, a KISZ közművelődési tábora előadásával együtt *a politikai klubrendezvények mennyisége bőséges volt.* Az egyetemi tájékoztatáspolitika intézményrendszere bővült és bőséges (Közgazdász, Periszpók, Közlöny, Évkönyv, stb.), azonban a köztük való eligazodás nehézségei miatt ki kell dolgozni a tájékoztatás áttekinthető és hatékonyabb rendszerét. A KISZ-bizottság aktívaértekezleteket szervezett, a politikai képzési munkabizottság 10-12 fővel újra működött, a tájékozódást és a politikai események előkészítését szolgálva. A vezetőképzés informális módjaiban (munkatársak, utódok „kinevelése") váltakozó a siker. Az egyetem alapfunkciójából és az egyetemen kívülről érkező politikai hatások — diákközösségeink fáradozása ellenében hatva — nem ösztönöznek a közéleti részvétel és a politikai önképzés irányába. *A politikai képzés rendszerére a jövőben nagyobb súlyt kell fektetni.*

Sándor Péter hozzászólásában kifogásolta, hogy a KISZ-bizottság túlzottan egységesen kezeli a KISZ-es és nem KISZ-es politikai képzési formákat, és nem fogalmazza meg hozzájuk tartalmi viszonyulását. Részben ennek hatására a *Poltár* vitatott kérdésében állásfoglalás született.

A Poltár közönségének „megszűrésével" a közgázosokra, vagy a diákokra szűkítésével a KISZ-bizottság nem ért egyet, mert az a rétegegyüttműködést, illetve az egyetem szükséges nyitottságát, társadalmi kisugárzását akadályozná meg. Támogatja a Poltár nyitott jellegét, és javasolja, hogy a szervezőgárda, a közgázos közönség, valamint a KISZ-aktíva irodalomajánlat stb. segítségével készüljön fel a vitákra.

A bizottság következő napirendi pontként *Bakacsi Gyula, Branyiczki Imre, Forrai István és B. Kiss Tamás* javaslatára *közgazdaság- és társadalomtudományi folyóirat alapítását határozta el.* A lap célja: az egyetemi szakmai tudományos közélet élénkítése; a hallgatók és a fiatal oktatók tudományos eredményeinek, tudományos vitáinak (TDK, szakdolgozatok stb.) tér biztosítása; az egyetem szakmai-tudományos értékrendjének, „identitásának" formálása; az egyetem szakmai-tudományos kisugárzásának erősítése. A lap szerkesztő bizottságába egyetemünk néhány vezető professzorát kéri fel. A lap szerkesztésével B. Kiss Tamás főszerkesztő és Forrai István helyettes vezetésével néhány végzős hallgatót és fiatal oktatót bíz meg. A bizotság megbízta titkárát, Szilvásy Györgyöt és a szerkesztőség alapító tagjait az előkészítéssel.

A KISZ-bizottság ezt követően vita után javasolta az illetékeseknek, hogy *Csata Sándor* szervezőtitkár *a továbbiakban függetlenített, főállású politikai munkatársként láthassa el funkcióját.* A javaslatot a bizottság tagjai három kivétellel támogatták.

A továbbiakban a KISZ-bizottság néhány megjegyzéssel változatlanul jóváhagyta az I. évfolyamfelelősök által javasolt instruktori listát. A szaktitkárok, szak- és munkabizotságok, tevékenységcentrumok javaslatai alapján összeállította a KISZ KB-kitüntetésre felterjesztettek listáját. Állás foglalt, hogy az országos alágazati ifjúsági parlament ne a minisztérium ismételt javaslata szerinti szeptember közepi, hanem a felkészülés érdekében október végi időpontban legyen. Az egyetemi ifjúsági parlament intézkedési tervét ellenőrző munkabizottságba vezetőt (Martin Hajdú György) bízott meg, és tagokat javasolt felkérni. Az egyetemi Közművelődési Bizottság alelnökének a KISZ részéről az eddigi B. Kiss Tamás helyett az új közművelődési felelőst, *Keszte Gábort* javasolta. Tudomásul vette, hogy *a június 4-i egyetemközi KISZ agit-prop. tanácskozáson B. Kiss Tamás* és *Sándor Péter* referátumot tart. Időpontütközések miatt a szeptember 30—október 2-i időpontot találta csak elfogadhatónak évi felkészítő tábora számára.

A táborba mindenkit szeretettel vár!

—s

Egyetemi tanácsülés

Egyetemi tanácsülés volt május 16-án. Elsőnek *Csizmadia Ernő* rektor előterjesztésével megtárgyalták a képzéskorszerűsítés alapkérdéseiben történt egyetemi tanácsi állásfoglalást, amelyet az egyetem a minisztériumnak továbbít. A rektor hangsúlyozta, hogy

a képzéskorszerűsítés koncepciója

körül még tovább folynak a viták. Ősszel kerül a téma az ágazati ifjúsági parlament elé, majd *a minisztérium* a viták lebonyolítása után *a kormány elé terjeszti a tervezetet. Előreláthatólag a határozat végrehajtására 1985-ben kerül majd sor.*

A hozzászólások során *Kerékgyártó Györgyné* ismertette *a pb oktatási és tudománypolitikai munkabizottságának véleményét az állásfoglalásról.* Megállapítást nyert, hogy az anyag *jól tükrözi azt a helyzetet,* amely jelenleg az egyetemen kialakult a képzéskorszerűsítéssel kapcsolatban. Számos értékes tartalommal gazdagodott az állásfoglalás. Majd néhány megjegyzés is elhangzott: *szükség lenne a képzési célok szélesebb meghatározására, valamint az értelmiségivé válás követelményszintjének a megfogalmazására.* A pb munkabizottsága kérte továbbá, hogy az állásfoglalásban *hívják fel a figyelmet a más egyetemekkel való együttműködésre.*

Ezt követően *Szilvásy György* KISZ-titkár *a KISZ oktatási munkabizottságának véleményét tolmácsolta,* amely szerint *az állásfoglalás nem egyezik* a korszerűsítéssel kapcsolatban kialakult *véleményükkel.* Majd megjegyezte, hogy véleményük szerint *nem vezet eredményre a minisztérium által diktált nagy sietség, amivel a korábbi lemaradásukat akarják pótolni e témában, különösen, amikor a határidők betartása nem teljesíthető.*

Elhangzott továbbá *Szuhay Miklós* oktatási rektorhelyettesnek az a *javaslata,* hogy *az esti-levelező képzésről hozott* tavalyi *egyetemi tanácsi határozattal egészítsék ki az állásfoglalást.*

Szabó Kálmán pg tanszékvezető ajánlotta, hogy hívják fel a minisztérium figyelmét a *kooperatív képzésnek a képzéskorszerűsítésbe történő beépítésére,* ezzel kiszorítva a levelezőképzést, főleg az ipar szakon.

Stark Antal, a Népgazd. Terv. Intézet igazgatója *a szakosodási szempontok kidolgozását szorgalmazta.*

Fölvetődött *az egyetem önállóságának kérdése* is. Ez a téma *kimaradt az állásfoglalásból,* hangsúlyozta Szabó Kálmán. *A jelenlegi túlcentralizált egyetem helyett a viszonylagos szuverén felelősség hasznosabb lenne a jövőt illetően,* különösen a kibocsátott közgazdász gárda létszámának kijelölése, az ország jövője szempontjából való felkészítésük tekintetében, valamint az egyetem gazdálkodási szempontjából is.

Javaslat hangzott el arra is, hogy adjon lehetőséget az új képzési rendszer más szakok felvételére is.

Második napirendi pontban az egyetemi tanács megvitatta

az ipari tervező-szervező szak képzéséről

szóló írásos beszámolót. A beszámoló értékelte az ipar szakos közgazdászképzést a népgazdasági igények, a tudomány fejlődésének új eredményei és az egyetem személyi és anyagi feltételei tükrében; javaslatot tett a képzés hatékonyságát növelő azonos tárgyi, tantervi és oktatásmód-

(Folytatás az 5. oldalon.)

NÉGYKEZES

Térden állva jövök hozzád
(Fotó: Balázs G.)

A zh-k döntöttek a döntőben

Női kosarasaink bejutottak a főiskolás bajnokság 6-os döntőjébe Miskolcra. A Szegedi Tanárképző Főiskola csapata volt a selejtezőben az ellenfelünk, akiket a hosszabbításban sikerült legyőzni egy ponttal.

Nagyon örültünk a döntőbe jutásnak, sajnos, kiderült azonban, hogy az öröm mellett problémáink is vannak. A döntő április 25—29-ig tartott és bizony ezen a héten nagyon sok zh volt. Így két játékos csak egy nappal később tudott bekapcsolódni a versenybe, az utolsó napról pedig a három elsőévesünk jött haza. Emiatt egyik napon sem tudtunk teljes csapattal kiállni. A döntő végeredménye: 1. TF 10 pont; 2. BEAC 9 pont; 3. OSC 8 pont; 4. MAF 6 pont; 5. Nyíregyháza 6 pont; 6. Közgazdasági Egyetem 6 pont. Az azonos pontszámot elért csapatok között a kapott és adott pontok száma döntött.

Gyere az EFOTT-ra

Idén Verőcemaroson rendezik augusztus 16—19. között az EFOTT-ot (Egyetemisták, Főiskolások Országos Turisztikai Találkozója).

Óriási nagy, színes program várja a legalább kétezer egyetemista résztvevőt. Taróczi bemutatót játszik, lovagló bemutató és lovaglási lehetőség, úszás, kirándulások, pompás koncertek stb. Szállás sátorban és faházakban, a költség minimális, 100 Ft/három nap.

Gondolkodj rajta és ha van kedved, akkor gyere fel a testnevelési tanszékre jelentkezni, itt még több információt, programfüzetet kaphatsz.

FOCI? FOCI, FOCI, FOCI!

Hajrá a villanyfényes labdarúgó-bajnokságon

Az elmúlt év októberében kispályás, villanyfényes labdarúgó-bajnokság indult az egyetemisták-főiskolások részére a *BME KISZ-biz. szervezésében és patronálásával. 46 csapat nevezett, ennek ötöde közgázos volt.* Összel 5 csoportban egyfordulós-körmérkőzéses rendszerben folytatták a küzdelmeket.

Az őszi eredmények alapján a csapatokat két osztályra bontották. Az első osztályba a csoportok első két helyezettje került, míg a többiek a második osztályba, négy azonos szintű csoportba. *Az egyetemünket képviselő csapatok közül különösen az FC Zsákbamacska és az FC Trebisch tett ki magáért; az őszi eredmények alapján mindkét csapat az első ligába került.* Tavasszal az új rend szerint folytatták a küzdelmeket.

Néhány szót a *színvonalról.* Minden elfogultság nélkül mondhatom, sokszor *színvonalasabb, érdekesebb, no és gólokban gazdagabb mérkőzéseket láthattunk a BME sporttelepén, mint amilyeneket (sajnos) gyakran látni az NB I és NB II-ben...*

(A cinikusabbak erre azt mondják, hogy a magyar foci jelenlegi helyzetében ez nem nagy kunszt...)

Az is lényeges, hogy *e bajnokság beindításával a diákok sokkal szélesebb része jutott rendszeres sportolási és szórakozási lehetőséghez,* a játék passzív szemlélése, szeretete helyett az abban való aktív részvétellel. Az egészséges életmódhoz ez is hozzátartozik. Nagyon sok ilyen kezdeményezésre lenne szükség, természetesen más sportágakban is. *És ne csak a fiúknak, a lányoknak is!* (Én nem tartanék elképzelhetetlennek női focibajnokságot sem!)

Még egy kitérő. A csapatkapitányok humoráról árulkodnak a következő nevek: FC Lónyál; 6-os villamos; Bizottság; Hanyatló Külker. SC stb.

Visszatérve a tavaszi küzdelmekre, *az FC Zsákbamacska tovább folytatta jó szereplését, minden esélye megvan arra, hogy a dobogó valamelyik fokára álljon.* Még egy forduló van hátra, így részletes eredményekkel és értékeléssel nem tudunk szolgálni.

Következő számunkban természetesen már a végeredményről is beszámolunk.

(—son)

MOZGÁS · SPORT · EGÉSZSÉG

„Ezüst a páston!"

Jogos a fiúk panasza, valóban szép sikert értek el és erről nem tudtunk. Mentségünkre nem hozhatunk fel semmit csak azt, hogy ritka szerények. Mert ha találkozásunk alkalmával említették volna, nem így későn mondhatnánk: jó volt fiúk, klassz srácok vagytok. Csak így tovább. Jövőre jobban figyelünk. **Testnevelés tanszék**

Evezősök kerestetnek

Van egy evezős nyolcas hajó a BEAC Gubacsi-híd melletti vízitelepén, amellyel az egyetem rendelkezik. Szeretnénk egy stabil, klassz evezős nyolcas csapatot összehozni, ehhez jelentkezőket várunk. Aki úgy érzi, hogy rendszeresen és szívesen jár evezni, a testnevelés tanszéken jelentkezzen.

Prágai kaland

A helyszín Ferihegy. Hamarosan indul a gép Prágába, hogy elröpítse női és férfi kosárlabdacsapatunkat, a már hagyományosan megrendezésre kerülő, szocialista országok közgazdasági egyetemeinek kosárlabdatornájára. Ki még egy kicsit álmosan, ki kíváncsian, ki a családdal a nyakában — de mindannyiunkba közös, hogy már alig titkolt izgalommal várják a repülőgép indulását. Felszakadtak az utolsó „érzelmes" sóhajtások, a puszikból talán egyenlítői hosszúságot lehetne kötni —, de nincs tovább —, a steward bezárta az ajtót és start.

Landolunk, minden csomagunk megvan, ráadásul még várnak is a tornát rendező prágai egyetemisták. Hosszú negyedórákig buszozunk, villamosozunk, metrózunk, gyalogolunk a kollégiumba, szállásunkra. A délután szabad, mindenki ismerkedik a várossal, nevezetességeivel, a cseh kocsmákkal.

Kedden reggel végre megkezdődött a torna. Mivel a verseny négy napig tartott, a 6 csapat (Szófia, Varsó, Berlin, Pozsony, Prága, Budapest) kénytelen volt valamelyik napon duplázni.

A lányok Szófia és Berlin ellen is taroltak — jóval száz pont felett dobtak mindkét csapatnak. A fiúk szekere egy kicsit döcögött Szófia ellen, de Berlinre már ők is „megsemmisítő" vereséget mértek. S következett az egyik legnagyobb riválisunk Pozsony.

Sajnos a pozsonyi lányok elég erős bírói segédlettel egy ponttal nyertek, míg a fiúk a torna egyik legjobb mérkőzésén, egymást felülmúlva, biztosan győztek.

Mivel a mérkőzések délelőtt folytak a Bohémians csarnokában délutánonként remek programokat szerveztek nekünk. Városnézés, sétahajózás a Vltaván, a csapatvezetőknek a rendező tesi tanszék potom négyórás koncertet szervezett (a csehszlovák pop, rock, és új hullám kiválóságainak műsorából válogattak).

A következő nap Varsó volt az ellenfél. A lányok megint száz pont felett dobtak, a fiúknak nehezebb volt a dolguk, de e mérkőzés után sem szakadt meg a veretlenségi sorozat.

Az utolsó ellenfél Prága volt. A lányok kicsit fáradtan mozogva vereséget szenvedtek, a fiúk hatalmas küzdelemben (félidőben még vezettünk) néhány ponttal maradtak alul.

A torna végeredménye; lányok: Prága, Pozsony, Budapest, Varsó, Szófia, Berlin. Fiúk: Prága, Budapest, Pozsony, Varsó, Szófia, Berlin.

Az „All Star" csapatban a lányoknál Radocza Andrea (III. évf. pü.) a második legponterősebb, a fiúknál Némethi Gábor a harmadik legponterősebb játékos volt. A sikersorozat ezzel még nem szakadt meg „Miss Economiana" Halmy Krisztina (I. évf.) lett. Azok egyöntetű véleménye szerint, akik előzőleg részt vettek már ilyen tornán, ez a mostani volt az egyik legjobban sikerült. A bankett végén a következő szavakkal búcsúztunk egymástól: viszontlátásra, jövőre május 21—27. között Budapesten...

Végezetül szeretnénk nagyon megköszönni a KISZ-bizottság segítségét, nélküliük nem vehettünk volna részt ezen a tornán.

Konarik Péter

Nyitott kapukkal vár a pálya

Ajándék

Etiópia fővárosában, az Addis Abeba University számára a Magyar Népköztársaság ajándékaként átadták összesen 20 példányban Nyilas József (szerk.): Theory and Practice of Development in the Third World (Sijthoff-Akadémiai 1977) és Szentes Tamás: The Political Economy of Underdevelopment (Akadémiai, 1976.) című könyveit. Az átadáson megjelent magyar részről Medvegy Pál első titkár, Sós János konzul és Mohai György, aki az átadást szervezte.

A könyveket a Kennedy Library (Egyetemi Könyvtár) igazgatója, a Társadalomtudományi Kar dékánja és a Közgazdasági Tanszék vezetője vette át. Az egész akció indítója és szervezője dr. Surányi Sándor volt, aki szeptemberben már hazatért Etiópiából.

Köszöntő

Sok szeretettel köszöntjük Vincze Terézt, egyetemünk dolgozóját 80. születésnapja alkalmából. Közel 50 munkában töltött év áll mögötte, jelenleg a „Földes Ferenc" kollégiumban dolgozik, mint takarító. Munkatársai, az egyetem hallgatói és oktatói nevében is további jó egészséget kívánunk neki.

A kollégium kötelező!

A leány (családi okok miatt) májusban kiköltözött a kollégiumból. Nem lehet csak úgy év közben ukkmukfukk kiköltözni — szólt zordan a kollégiumok fura ura. — Tessék csak kifizetni a júniusi 600 forintot is, aztán nem bánom, tőlem ott lakik, ahol akar!

Ez már a Kánaán?

—s

Megkésett tudósítás a pécsi OTDK-ról

Túl a hosszúra nyúlt egyetemi TDK-n, ahol a nyertesek a két évente megrendezésre kerülő országos konferenciára is részvételi jogot szereztek, forgassuk vissza néhány héttel az idő kerekét.

Az idén — április 6—8. között — *a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdasági kara rendezte meg a XVI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia közgazdasági szekciójának üléseit.* A háromnapos találkozón *közel kétszáz főiskolás és egyetemista vett részt.* A házigazdákon kívül a *PSZF-ek, a külker,* a *belker,* a *vendéglátóipari* és a *műszaki* főiskolák, az *agrártudományi* és a *mi egyetemünk* hallgatói mutatták be dolgozataikat, kutató munkájuk eddigi eredményeit.

A konferencia megnyitóján *Takács Béla egyetemi tanár,* a TDK Tanács elnöke *beszélt az eddigi TDK-k tapasztalatairól. Majd Vissi Ferenc az Országos Tervhivatal osztályvezetője tartott* igen érdekes és izgalmas *előadást gazdaságirányításunk aktuális kérdéseiről.* Másnap kora délelőtt *14 szekcióban kezdődött meg a munka.* Többek között gazdaságirányítás; elméleti, gazdaságtörténeti; vállalati gazdálkodási; szervezet, szervezés, érdekeltség; készletgazdálkodási, marketing, világgazdasági, infrastruktúra, mezőgazdasági szekciók ülésztek másfél napon át.

Egyetemünk 35 dolgozatot nevezett be az országos versenyre, *ebből 12-en (többségük már végzett) nem jött el.*

Díjakról, helyezésekről nem számolhatok be. Ez volt ugyanis az első olyan szervezésű OTDK, amelyen a korábbi években oly sok vitát, sértődéseket szülő helyezések, jutalmazások elmaradtak. *Velük együtt eltűnt az objektivitás hiánya miatti rossz hangulat, az igazságtalanságok okozta bosszúságok, a dolgozatok helyett az intézményeket díjazó zsürizés.* Helyette felesleges izgalmaktól mentes, *baráti légkörű órákat tölthettünk el egymásközt.* A bírálatok, hozzászólások senkinek sem tünhettek kötekedésnek, sokkal inkább építő jellegű, a dolgozat továbbfeljesztése szempontjából megszívlelendő tanácsnak. *A szekciók munkájának színvonalából tehát a „tét nélküliség" semmit sem vont le.*

A helyi egyetemisták érdeklődése a konferencia iránt igen alacsony volt. *Egyes szekció ülésszakoknál az is előfordult, hogy a szakmai véleményező bizottságon* (ez volt a zsüri) *és az aznap szereplő hallgatókon kívül más nem is volt jelen.* Pedig a szervezők még egy olyan kiadványt is rendelkezésre bocsátottak, ami nemcsak a dolgozatok címeit, bemutatásának helyét és idejét, hanem rövid tartalmát is magába foglalta.

Széles volt a paletta. Készültek tanulmányok árrendszerünkről, szabályozásokról, bérekről, vállalkozásokról, vezetésről, piacról, sőt a korszerű háború gazdasági hátteréről és más gazdaságpolitikai és irányítási kérdésekről.

A jutalmazásra szánt összegeket a részt vevő főiskolák és egyetemek TDK-tanácsa kapta meg, növelve ezzel a házi konferenciák anyagi keretét.

Az OTDK kulturális programja is igen gazdag volt. A pozsonyi nemzetközi TDK-khoz hasonlóan állófogadáson vehettünk részt az Eszék étteremben, megtekinthettük az „Arma" balettcsoport bemutatóját, illetve Moliere egyik darabját a Pécsi Nemzeti Színházban, sőt „kultúrjegy"ünk Pécs egyik mozijába is érvényes volt. Éjszaka pedig DISCO-zenére hozhattuk mozgásba az ülésektől elzsibbadt végtagjainkat.

A második nap délutánján sor került egy nyilvános vitára is a TDK-mozgalomról, tevékenységéről, a konferenciákról. Javaslatok hangoztak el itt a színvonalasabb dolgozatok publikálási lehetőségeiről, annak támogatásáról; a felolvasott dolgozatok differenciálás nélküli anyagi (pl. könyvutalvány) jutalmazásáról; az országos konferencia tavaszi megrendezése helyett késő őszi dátumáról stb.

Összességében elmondható, hogy a pécsi egyetem jó szellemű, sikeres konferenciát szervezett. Kívánjuk, hogy a házi TDK-n az idén és jövőre díjat nyert hallgatók hasonlóan kedvező benyomást szerezzenek majd 1985-ben, a XVII. OTDK-n is, melynek rendezői jogát a budapesti Külkereskedelmi Főiskola kapta meg.

Lukács János

Orosz nyelvi szigorlat

Külön okmány felesleges

A nyelvigényes szakok IV. éves hallgatóinak nagy részét május eleje óta leginkább az orosz nyelvi szigorlat foglalkoztatja. Igen, a tét nem volt kicsi; a vizsga eredményének függvényében kaphat valaki felsőfokú (négyes vagy ötös osztályzat esetén) vagy középfokú (kettes vagy hármas) nyelvi ismereti minősítést. A szigorlatot megelőző félelem

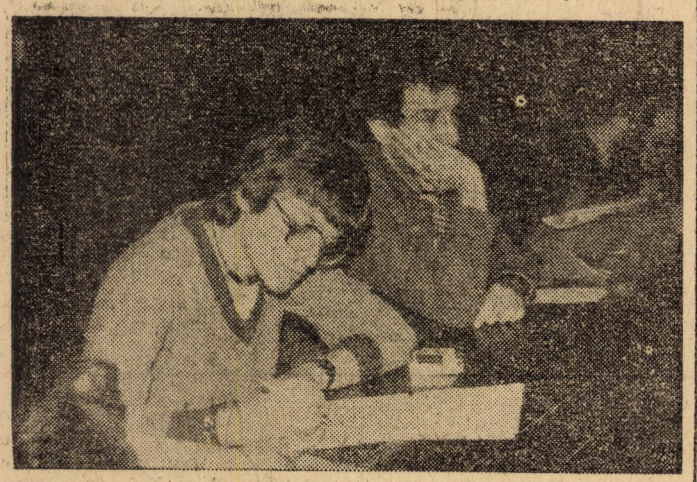

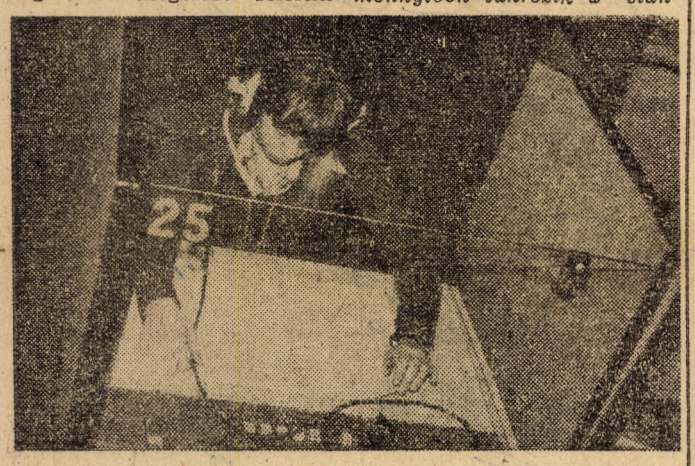

Fotó: Balázs Gusztáv

mégis talán túlzott volt, hiszen a vizsgasorozat első lépcsőjét, az auditív tesztet négy hallgató kivételével mindenki elsőre sikeresen teljesítette. (Sőt, a többiek is második nekifutásra.) Május 14-én az írásbeli vizsgán pedig oroszról magyarra fordítottak szöveget, illetve megadott cikkhez írtak kommentárt a szigorlatozók. Már a szóbeli vizsgák is befejeződtek.

Kulcsár Laci (IV. évf. külgazd.) csoportja a legelső vizsganapon szóbelizett.

— *Laci, sokak szabad idejének nagy részét lefoglalta májusban az orosz nyelv. Te is tartottál a vizsgától?*

— Ne vedd nagyképűségnek, de egyáltalán nem. Az évfolyam egyik legerősebb csoportjába jártam, és azért a vizsgára is becsületesen felkészültem. Másod- és harmadéven részt vettem a nyelvi tanszék házi versenyén is, s mivel itt a legjobbak indultak, gondoltam, hogy a szigorlaton sem lesznek magasabbak a követelmények.

— *Milyen volt a szóbeli vizsga hangulata?*

— Én kellemesen éreztem magam. Nagyon jó indulatú volt a bizottság, mindenkiből ki akarták hozni a maximumot. Tetszett az is, hogy nem ragaszkodtak mereven a tankönyvekben leírt szöveghez, hanem az egyéni véleményedre is kíváncsiak voltak.

— *A csoportból végül is egy ember kivételével mindenki felsőfokú nyelvvizsgának örülhetett. Szerinted mennyiben reális ez a kép?*

— Mint már említettem, nagyon jó csoport volt a miénk. A csoport nagyrésze már az egyetem megkezdésekor jó alapokkal rendelkezett és év közben is rendszeresen tanult. Voltak egyesek, akiknek nehezebben ment az orosz, azonban ők is pótolták hiányosságaikat a vizsgákra. Ilyen szempontból a jegyek megfelelnek a valóságnak. A jó eredményekben nagy szerepe volt Kun Lászlónak is, aki másodév óta nagy lelkesedéssel, magas színvonalon tanította a csoportot.

— *A vizsgaeredmények mennyiben tükrözik a standard tudást és mennyiben köszönhetők a vizsga előtti szokásos rohammunkának?*

— Erre a választ az adná meg, ha minden felkészülés nélkül egy hónap múlva újra kéne vizsgáznunk. Szerintem a csoport nagyrésze ekkor is hasonló szinten teljesítene, az a pár ember, aki kifejezetten a vizsgára tanult, talán már nem érné el a felsőfok szintjét.

Sokan tanácstalanok voltak a szóbeli után. *Mi biztosítja azt, hogy hivatalosan elismerik nyelvvizsgának a szigorlatot? Miért nem kapunk erről külön valamilyen hivatalos okmányt?*

A kérdésre *Kovács Ferenc*, a Nyelvi Intézet igazgatója *válaszolt*. Elmondotta, hogy egyetemünknek nincsen joga nyelvvizsga-bizonyítványt kiadnia, erre csak a Művelődési Minisztériumnak van felhatalmazása. A tavaly április 15-i Művelődési Közlönyben jelent meg a 4/1982. (III. 12.) számú művelődési miniszteri rendelet az idegen nyelvtudás igazolására szolgáló állami nyelvvizsgákról. Eszerint az MKKE bármely szakán 1971. december 1. után, idegen nyelvből letett szigorlat vagy államvizsga, az osztályzat függvényében a Rigó utcai államvizsgával *egyenértékű* felsőfokú, illetve középfokú nyelvi minősítést ad. Az ÁBMH 1/1982. sz. rendelete pedig a nyelvpótlék összegét szabályozza. Ez európai nyelvek esetében felsőfoknál 8—15 százalék, középfoknál 4—8 százalék között mozoghat. Más kérdés azonban annak eldöntése, hogy fizetnek-e nyelvpótlékot vagy sem, teljesen az adott vállalattól függ. Mindenesetre az index igazolja a szigorlat eredményét, így bármiféle külön okmány felesleges.

— ri —

Nüansz

Gyanútlanul és békésen üldögélek a minap a könyvtárban, amikoris odajön hozzám egy úr. Abszolúte ismeretlen volt a számomra, nem mintha ismerné az ember azokat, akikkel például egy csoportban van, de ez az ismeretlen tényleg teljesen az volt, valószínűleg annyiban van közünk egymáshoz, hogy ő is, én is erre az egyetemre járunk.

Szóval odalép külön bejáratú asztalomhoz — ilyen az új könyvtár természete — és az iránt érdeklődik, hogy X. Y. tanár a Z. tanszékről megadja-e a gyak. jegyet vagy sem.

Mondom: nem tudom, nem ismerem az illetőt csak hallomásból, a mi időnk óta különben is megreformálták az illető tárgy követelményeit, nekünk még nem volt gyakjegy.

De mégis, őt csak az érdekli, beírja-e a jegyet vagy sem.

Görcsös segíteniakarásomban elővettem az ilyenkor használatos sztereotípiákat. a., Ha bizonyos mennyiséget tanulsz, akkor valószínűleg elérhetsz egy olyan szintet, ahonnan már nem nagyon lehet megbuktatni. b., Ha cezaromániás az illető, lehet — ha szerencséd van —, hogy az a típus, amely először szórakozik, „szigorú", hogy utána egy a felsőbbrendűségét kifejező gesztussal beírja a kettest. c., Ne provokáld, próbálj alázatos és megbánó arculatú lenni, hátha erre pozitívan reagál. d., Megpróbálhatsz a félév során tanulmányi munkádat akadályozó ezer bokros és halaszthatatlan és rajtad kívül álló okot elővezetni (mindezt sajnálkozva), szegényes tudásodat ezzel fölnagyítani.

Félreértesz — így a kedves ismeretlen. Én nem vagyok haragban az illetővel, egyszerűen nem csináltam semmit a félév során, de most megtanulom. Nem ez a probléma. Az érdekel, hogyha megtanulom amit kell, akkor biztos-e az, hogy beírja a kettest.

Hű, az árgyélusát, így magamban én, ilyen nüansznyi információhoz a tanár közvetlen ismerete szükséges, gyerünk nézzünk körül, hátha találunk valakit, akit tanított.

Most tekintsünk el a két egyértelműen adódó következtetéstől, nevezetesen, hogy nem volt túl sok önbizalma az úrnak, ha attól tartott, nem tudja tökéletesre elsajátítani az anyagot, kirúghatatlanná tenni magát. Illetve attól, hogy van egy olyan diáktapasztalat, miszerint létezik olyan oktató, aki sportból szúr ki az emberrel, nincs korlátja a „szigorának".

A mentális tényezők szerepe a vizsgában, inkább erről van szó. Ha egy tárgyról közismert, hogy általában kemények vele kapcsolatban, ha egy vizsgáztatóról közismert, hogy gonosz, ez elveszi a siker reményét, előre veti a megaláztatás árnyékát stb. — a teljesítmény rohamos csökkenése az eredmény. Ez az az eset, amikor az sem jut eszünkbe, amit tudunk. Az ember mindent megtesz, hogy elhitesse magával: ideális, sőt kiemelkedően jó feltételek közt, de legalább is megnyugtató körülmények közt fog számot adni tudásáról.

Jó intelem e mondat (ha tanulok, akkor biztos-e hogy beírja), hogy jobb annak a vizsgáztatónak, aki kellemes légkört teremt, nem rugdos ki szenvedélyesen, mert annak kevesebbet kell vesződnie, legalább is a stressz miatt felelni képtelenek nem borzolják feleslegesen az idegeit.

K. S.

„Országos mulasztásról van szó"

Napjainkban több jel mutat arra, hogy *erősödik a különböző egyetemek közeledésének igénye.* Vajon hogyan jelentkezik ez a közeledés ott, ahol külső szemlélőként nézve a dolgot minden adott, a törökbálinti kollégiumban. Erről kérdeztem *Hajnalka Zsoltot*, a kollégium közgázos igazgatóját, aki többek között a következőket mondta el:

— *Törökbálinton a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola, a Budapesti Műszaki Egyetem, a Kertészeti Egyetem és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem diákjai laknak, összesen 340-en, túlnyomórészt elsősök, a Műszaki Egyetem hallgatói között pedig sok az évismétlő.*

Ha a különböző intézmények diákjai közötti kapcsolatot nézzük, akkor azt látjuk, hogy *főleg személyes kapcsolatok alakultak ki.* Ehhez nagyban hozzájárultak a kollégiumi rendezvények is. Azon már nem lehet meditálni, hogy ezt nevezhetjük-e ideális állapotnak.

Törökbálint, még ha az utóbbi években sokat javult is a közlekedés, még mindig *messze van a fővárostól.* Ebből adódóan sokan bent tanulnak a könyvtárban, és csak késő este jönnek ki a kollégiumba. Ehhez járul még az is, hogy *a kollégiumnak még nincs könyvtára, megfelelő felszereltségű és számú tanulószobája, önálló büféje, stúdiója, amik többek közt mindmind az itteni kapcsolatok, az interdiszciplináris jelleg erősítését lennének hivatottak szolgálni.* Nem is beszélve az egyéb technikai felszerelések hiányáról, amelyek különösen akkor érintenek bennünket súlyosan, amikor egy-egy nagyobbszabású rendezvényre kerül sor.

A törökbálinti kollégiumot *mindenki ideiglenesnek tekinti*, és a városba bekerülés után a kialakult barátságok, ismeretségek előbb-utóbb felbomlanak. Pedig főleg később lenne arra mód, hogy ezek a kapcsolatok szakmailag is tartalmasabbá váljanak. Főleg azért, mert ezekhez ki kell alakuljon az egyénekben valamiféle érettség és igény is, ehhez viszont egyrészt adott szakmai ismeretek megszerzése szükséges, másrészt meg egyfajta egyetemi öntudat kialakulása. *Ezért is látom úgy, hogy hosszabb távon lenne igazán hasznos és tartós az egymás mellett élés.* Hogy miért nem valósult ez eddig meg? Az okokat nem egyetemi szinten kell keresni, *országos mulasztásról van szó.* Más aspektusból megközelítve a kérdést, azt tapasztaljuk, hogy *az egyetemeken szeparált oktatás folyik, és még az áthallgatások is úgyszólván megoldhatatlanok.*

Egyetemi szinteken is vannak azonban problémák. A Közgázt nézve például azt látjuk, hogy a kollégistákat — szükségből — öt helyen helyeztük el. És tán még az lenne a kisebbik baj, hogy a diákok nem ismerik a más kollégiumban lakókat, de sok esetben a kollégiumokon belül is ugyanez a helyzet. Ebben talán közrejátszik az is, hogy kezelhetetlenek a méretek.

— cz —

Törökbálinti életképek

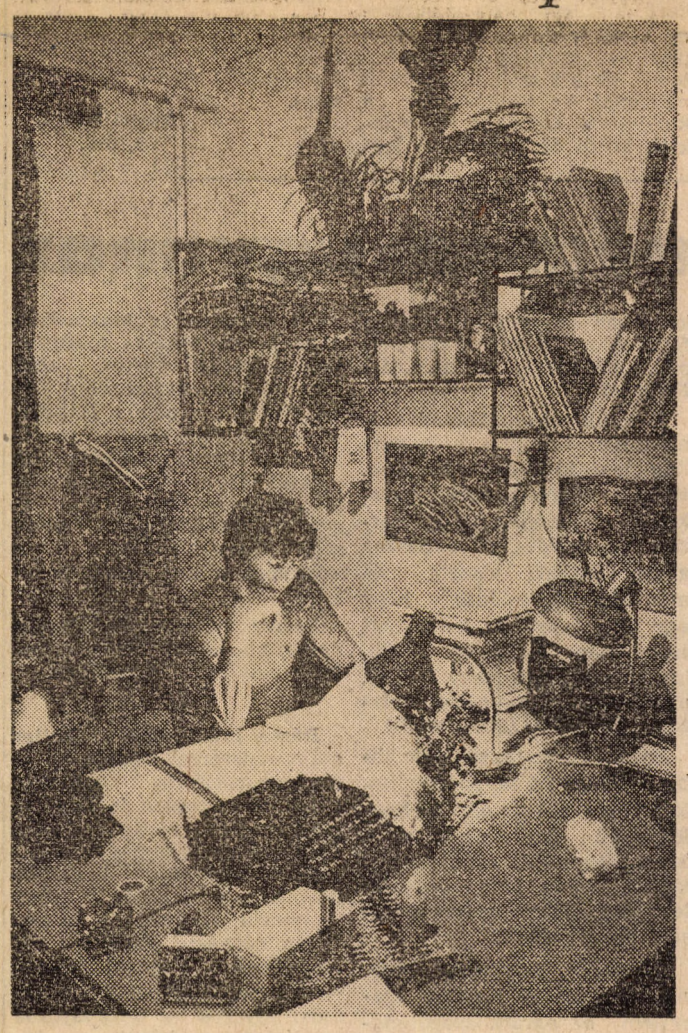

Nonstop program ilyenkor a tanulás

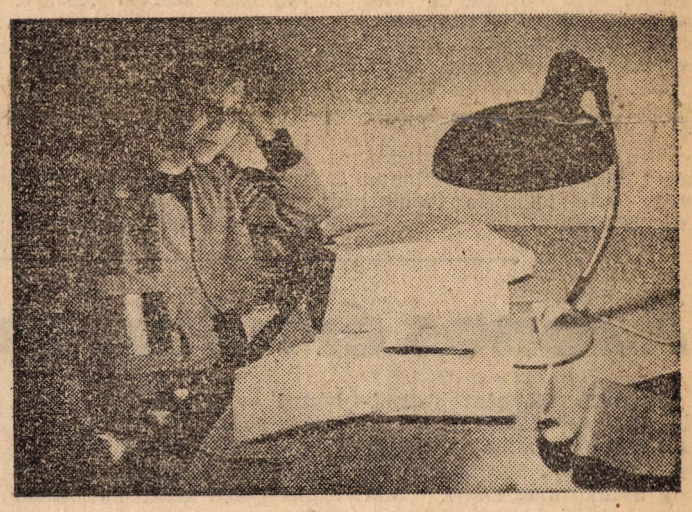

Egy percnyi ábrándozás...

Nagy lány — kis mosás

Ki mint veti ágyát...

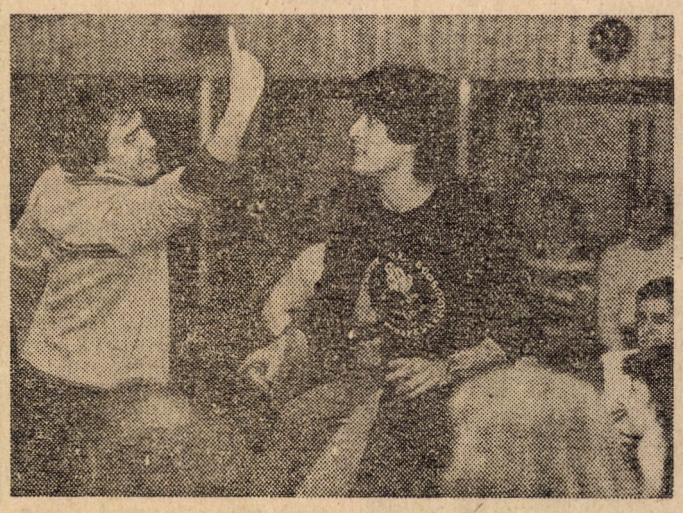

Hát ezek megbolondultak?

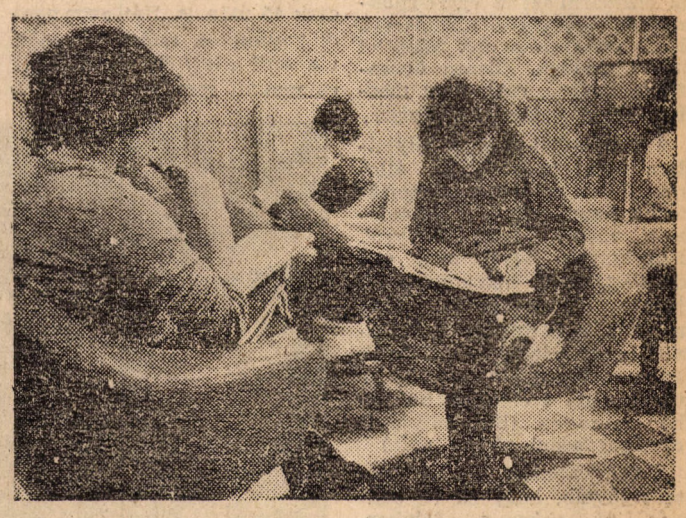

Vizsgaidőszak van

Fotó: Erdős Tamás

Az ideiglenesen pestiek

Néhány héttel ezelőtt egy vitaindító cikk jelent meg a Közgazdász hasábjain, Rózsa Iván tollából „Vidéki probléma? Vidéki probléma! A centrum-periféria alakulása a szocializmusban” címmel. A szerző sokakat érintő és érdeklő problémát vetett fel, igen értékes adatokkal alátámasztva, de ezeket kevésbé letisztult okokkal próbálta magyarázni. Ebben az írásban egy-két valószínűbbnek, közvetlenebbnek tűnő ok megfogalmazására törekszem.

Vita

A cikkel két ponton nem értek egyet. 1. A címválasztást nem tartom szerencsésnek, mivel az itt leírt probléma, úgy gondolom VIDÉKIEK problémája, és nem VIDÉKI probléma. Ugyanis ez vidéken nem probléma. Illetve, ha lehet vidéki problémáról beszélni, ez olyan funkcionárius esetében áll (itt nem a szerzőre gondolok), akinek kimutatásokat kell készítenie valamelyik főnökének és zsörtölődik, hogy „ezek a vidékiek miért nem tudnak egy kicsit aktívabbak lenni?” Szóval egy nem vidékinek, egy kívülállónak ez vidéki probléma, de nem egy vidékinek. 2. Nem hiszem, hogy a jelenlegi bölcsődei, óvodai, általános- és középiskolai, valamint felvételi rendszerünkben elért eredmények és pontszámok, illetve az egyetemi élet színterein való megjelenés között szoros korrelációt lehetne megállapítani. Ezt burkoltan a cikk is elismeri. Úgy gondolom, hogy ez jobban függ a kisdobos, úttörő és középiskolai KISZ-ben való szereplés sikereitől, azaz a közélet terén korábban elért sikerektől.

A törökbálinti száműzetés

Az utolsó éveiben járó középiskolás elhatározza, hogy továbbtanul, mondjuk a közgázon. Ezt eldönti, de még nem tudja, hogy ezzel az eddig csak hírből ismert „vidéki” stigma viselőjévé fog válni. Tehát vállalja, hogy eljön például Kiskunmajsáról, otthagyja a biztos érzelmi hátterét, a családját és a baráti körét, mert Budapesten fog minimum négy évig lakni és tanulni: vagyis élni.

Felveszik az egyetemre, hogy mi alapján, azt csak sejti, és nagy valószínűséggel kollégiumot is fog kapni. Meghatározott összeg ellenében, a törökbálinti kollégium lakója lesz. A törökbálinti kollégium azonban nem Budapesten van, és az újdonsült hallgató az egyetem küszöbét egy, átszállással fűszerezett, háromnegyed órai buszozgatás után lépheti át. Talán néhány beutazás után kezdi sejteni az ifjú, hogy mi is vár rá.

Mert mivé válik egy vidékről felkerült hallgató: BEJÁRÓVÁ.

És nem budapestivé. Újabb stigma, és újabb teher. Ugyanakkor azt kívánják tőle, hogy váljon nyitottá, hogy legyen aktív, hogy legyen egy kicsit pesti. De hol? Törökbálinton? A buszon? A törökbálinti száműzetés sorsközösséget teremt a „pestivé válás” sebeit nyalogató, most már vidéki bejáró hallgatók között, élesen elválasztja őket a nemkollégistáktól, és burkolt ellenérzéseket kelt a kiváltságos pestiekkel szemben. Ugyanis a fővárosi diákoknak egymásfél órával több idejük van arra, hogy kialakítsanak maguk körül egy, a törökbálinti közösségtől alapvetően különböző közösséget, hogy aktív egyetemi polgárrá váljanak. És ráadásul nem is kell ehhez aklimatizálódniuk. Ismert dolog az első benyomás fontossága, meghatározó szerepe a későbbi tevékenységekre. Úgy gondolom, ezt nem kell tovább ragoznom. A „puszta fizikai ok” így válik a mentalitásváltozás szerves részévé.

Mivel kell egy Budapestre került hallgatónak megküzdenie?

Az egyetemre kerülés után új értékek, normák jelennek meg. Ezek szerint kell mindennapjait, időbeosztását, viselkedését, gondolkodásmódját átformálnia bejáróvá, és közben pestivé. Nagyon szeretné, ha mindez gyorsan, kevés zökkenővel zajlana. De amikor hazamegy, először csak az öltözködésére tesznek ilyen-olyan megjegyzést, vagy a szavajárására, a viselkedésére. Pedig ekkor még csak valahol a sztereotípiák magáévátételénél tart az ifjú egyetemista. Lassan észreveszi, hogy a régi barátaival már nem tud olyan jól elbeszélgetni, ha hazamegy a „na mi van Pesten?” kérdésre egyre kevesebbet tud válaszolni. Az aktuális családi problémák már csak a felszínen érintik. Egyre jobban kilóg a családból. S egyszercsak elhangzik a bűvös kérdés. „Itt akarsz bennünket hagyni?” Ha az ifjú eddig még nem gondolkodott volna el a dolgon, most biztos, hogy megteszi. Egy kérdésre ugye illik válaszolni. De mit? Amikor még maga sem tudja, hogy mi lesz. „Melyiket szeressem?” Az egyiket, még, a a másikat már nem tudja szeretni.

A vidéki elsős hallgatók az akklimatizálódás szempontjából három csoportba sorolhatók. Az egyik csoport az, aki tudja, hogy Pesten fog dolgozni, és ezt vállalja a családja, a régi baráti köre előtt. A második, amely nem akar itt maradni, hanem hazamegy és otthon fog elhelyezkedni. A harmadik, és egyben legnépesebb csoport tagjai még nem tudják, hogy mi lesz, és hogyan lesz az egyetem után.

Legkönnyebb helyzetben ebből a szempontból talán azok vannak, akik tudják, hogy a fővárosban akarnak maradni. Ők lesznek a legaktívabb vidékiek, mert ők pestivé akarnak válni.

A vacillálók előtt nézzük meg azokat, akik nem akarnak itt maradni. Ők lesznek az ideiglenesen pestiek. Nem akarnak megváltozni, meg akarják őrizni régi énjüket, szokásaikat, értékrendjüket. Ők fognak leggyakrabban hazajárni, ők kerülik el leginkább az egyetemi közéletet. Nem akarják a pesti szubkultúrát magukévá tenni, de ezt csak úgy tudják megtenni, ha elzárkóznak a kollégiumi szobákba. A vidékiek közül ők fognak a legtöbbet a tanulással foglalkozni és megpróbálnak itt sikereket elérni, mivel ezért jöttek el otthonról. Az egyetemi élet fórumai közül is az ilyen típusúakon vesznek részt nagyobb számban, mint a TEK és az SG.

A harmadik csoport tagjai egy darabig ide-oda csapódnak, megpróbálnak dönteni, s ezt előbb-utóbb meg is teszik, és ennek megfelelően vesznek részt az egyetemi életben. Valószínűleg közülük kerül ki a mindenütt ott levő „ösztönlények” nagy hányada. Viszont akik elsőben lemaradtak a KISZ-vezetőségből, az AIESEC-ből, vagy bárhonnan, azok később csak nehezen tudnak bekapcsolódni, mert ugye mindenhol kell a tapasztalat, a rutin, az ismeretség és az ismertség. Nem azt mondom, hogy nincsenek kivételek, de sajnos, csak kivételek vannak.

Mindezekért tartom nagyon fontosnak azt, hogy az elsősök amúgy is nehéz helyzetét ne sújtsák még egy törökbálinti számüzetéssel is. A törökbálinti kollégiumot esetleg fel lehetne használni negatív ösztönzésre a felsőbbéveseknél. Azok a hallgatók kerüljenek Törökbálintra, akiknek legrosszabbak a tanulmányi eredményeik.

Szintén lényegesnek tartom az egyetemi élet színtereinek kibővítését olyan területekre is, ahol nemcsak kulturális és ideológiai tevékenységet lehet kifejteni, hanem konkrét termelőmunkát végezni, gazdálkodni is lehet. Ebben nagy lépés a kis szövetkezet létrejötte, de szükséges ennek szélesebb körű propagálása és tevékenységi körének bővítése. Gondolok itt esetleg akár egy mezőgazdasági diákszövetkezet létrehozására.

Sokat segíthet továbbá ezeknek a problémáknak a megoldásában az egyik oldalról a nagyobb önismeret, amely birtokában a kudarcok könnyebben átvészelhetők, feldolgozhatók. Másik oldalról a tolerancia, hogy a vidéki jelző ne stigma legyen, hanem csak az, amit jelent: másik értékrendszert.

Szabó László
I. évf.

Azonos értékű, s mégsem ugyanaz

Érezheti diákként bármilyen széles látókörűnek is magát az ember, miután elhagyja az egyetemet, ismeretlen világ nyílik meg előtte. Már nem is hiszi, hogy annyi mindent tud, s főleg, hogy jól tudja, amit tudni vél.

„Ami a vidéki problémából az egyetemi fiatalságot érinti” — jó lett volna beilleszteni ezt az alcímet Rózsa Iván cikkébe. Hiszen a vidék és a főváros — később szó lesz falu és város ellentétéről is — különbözősége az élet valamennyi területére és „korára” jellemző. A mi egyetemünk vidéki problémájáról is csak az egész részeként beszélhetünk.

Az eltérő személyiségjegyek az eltérő környezet eredői, személyesen nem sokat tehetünk róluk.

★

— Jó hivatal lehet a magáé, Józsi bátyám, ha ötvenöt éves korában nyugdíjba engedik — próbáltam magamtól is elzavarni azt az egyre gyakrabban nyomasztó felismerést, hogy gyermekkorunk felnőttei megöregednek. Hiszen ötvennyolc éves ő, csak nem mertem ezt a számot kimondani.

Így búcsúztam el, s folytattam utam hazafelé az állomásról — valójában a korlátozott jegykiadásra berendezett vasúti megállóhelyről. Nagybátyám figyelt még egy darabig, majd hátrament. A jogász doktor fia 27 éves mérnök, s Rákosligetre költözött tanár feleségével. Lányuk agrár egyetemista, s ő lenne rossz példa e cikkhez, ha otthon maradna. (Bár bátyja is mezőgazdasági gépész volt.)

Elgondolkodom kijelentésem súlyán, hogy én itt akarok élni, ebben a faluban, míg meg nem halok. S inkább keresek a lakásomhoz — mely egy telken épül a szülőházzal — feleséget, mint feleséghez lakást. Bár tudom ez nagyon vadul hangzik, mások pedig nem tudják, milyen egészségesen élek, ha otthon élek...

Eme eszmefuttatásra ismét felszakadt bennük a seb, vajon miért tett másképp a fiúk.

A magyarországi szlovákok azért is vesztették el a nyelvüket, mert nem volt értelmiségük. A mai falvak vajon, mit vesztenek el, ha nem marad értelmiségük, vagy csupán a tanárokra szorítkoznak, akik a gyerekeket megnevelik, de a település építészeti-műszaki-gazdasági arculatát nem változtathatják meg, pedig arra is szükség volna.

★

Egy csomó tehetséges vidéki gyerek tanult agrárszakos csoportomban, elsősorban tiszántúliak. Meg sem merném számolni, hány tudóst, politikust adott az Alföld e része csak 45 után is. Hát azon gondolkodtunk-e, miért érkezett vidékről a legtöbb költő? Vagy ez semmit sem jelent, hiszen korábban kevesebben laktak a fővárosban? Ebből a csoportból is növekedtek volna Erdei Ferencek?

Egyikük visszamehetett volna bihari falujába, s jó gazdaságban jó pénzt keresne. Helyette a fővárosban helyezkedett el tudományos intézetnél. Más kérdés, mi a haszna a munkájának, viszont témánkhoz kapcsolódik, hogy egy félig kész ház betonozott szobájában matracon alszik, így az egészsége megy tönkre, albérletben a gazdasági helyzete. (Így sem „prosperál”.)

Erdei Ferenc persze nem abból a fehérvári lányból válhatott volna, aki az első technológia órán megkérdezte: mi a különbség a rét és a legelő között. Talán nem érdektelen, ha felfedem szakválasztásom akkori titkát.

(Hajdani tanáraim megnyugtatására — meg is szerettem az agrárközgazdaságtant, szövetkezeti sajátosságai folytán.)

Az ipari szakra azért nem jelentkeztem, mert egy februári reggelen a Makarenko utca felé botorkálva megutáltam a hajnali várost, ahol csak aszfaltcountryn lehet járni, s elég egy séta a Rákóczi úton, máris mehetek mosakodni, s ahol a bérházak ajtó nélküli világító udvaraira csak galambok szállnak, azaz esnek, ha megdöglenek. Vidékisége tette szimpatikussá hát a szakomat, s nem szakismereteim.

Persze mégis Budapesten dolgozom, hiszen képtelen vagyok nélkülözni juttatásait.

★

Rózsa Iván cikke kettes számrendszerrel íródott, s a centrum-periféria viszonyt alapjaiban magam is úgy látom, ahogyan ő. Viszont nem tartom kielégítőnek a főváros-vidék felosztást. Legalább hármas a tagozódás: főváros — vidéki városok — falvak. Talán négyes: főváros — nagyvárosok — vidéki városok — falvak. Még helyesebb, ha ötös: főváros — nagyvárosok — városok — falvak — tanyák.

Természetes igénye a falusi embernek, s e tekintetben nincs (sincs) különbség értelmiségi és fizikai dolgozó között —, hogy ne legyen kevesebb, s kevesebbje sem, mint a városi polgárnak. S az is természetes, hogy ebbéli igyekezetében nem érzi azonos hátránynak az ő hátrányát egy városi ember hátrányával a fővárosival szemben. Ha pedig a diákságra gondolok: semmivel sem lehet nehezebb Pécsre tanulni menni egy falusi gyereknek, mint Pestre. És mi az hogy próbáljon „pesti lenni”?! Teljes értelmetlenség. Falusi ember érték- és mentalitásrendszere is lehet épp oly haladó, vagy visszatetsző, mint egy pestié, s mégsem ugyanaz.

Balázs Gusztáv

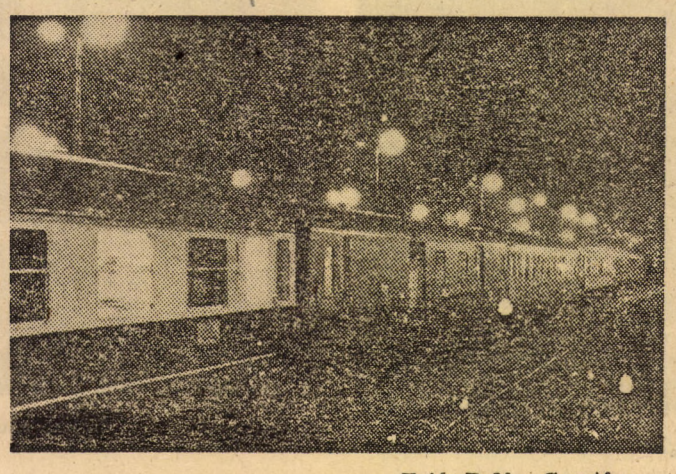

Fotó: Balázs Gusztáv

Nőről nőre

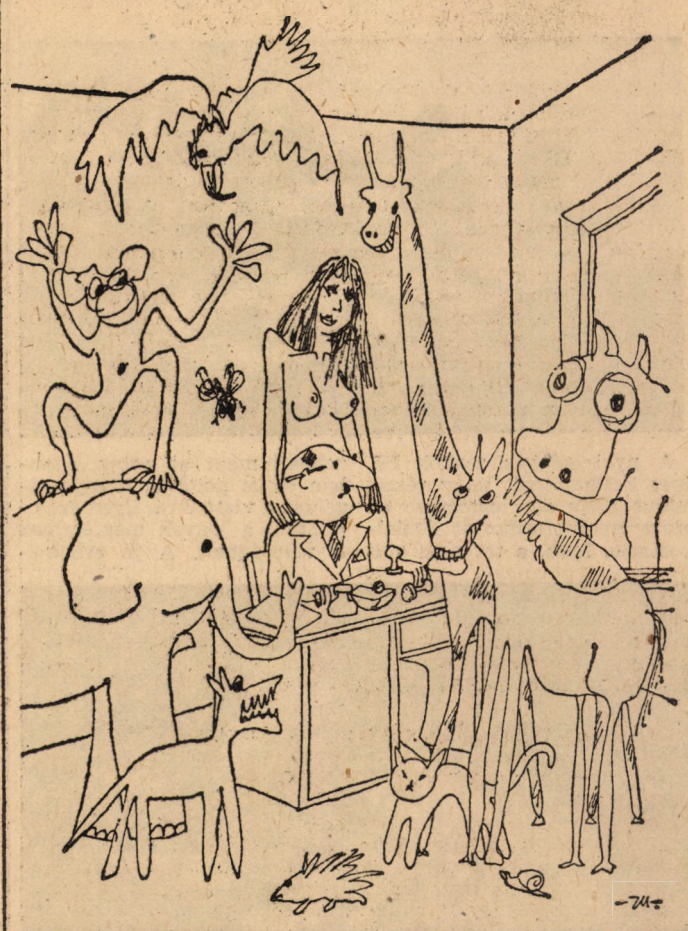

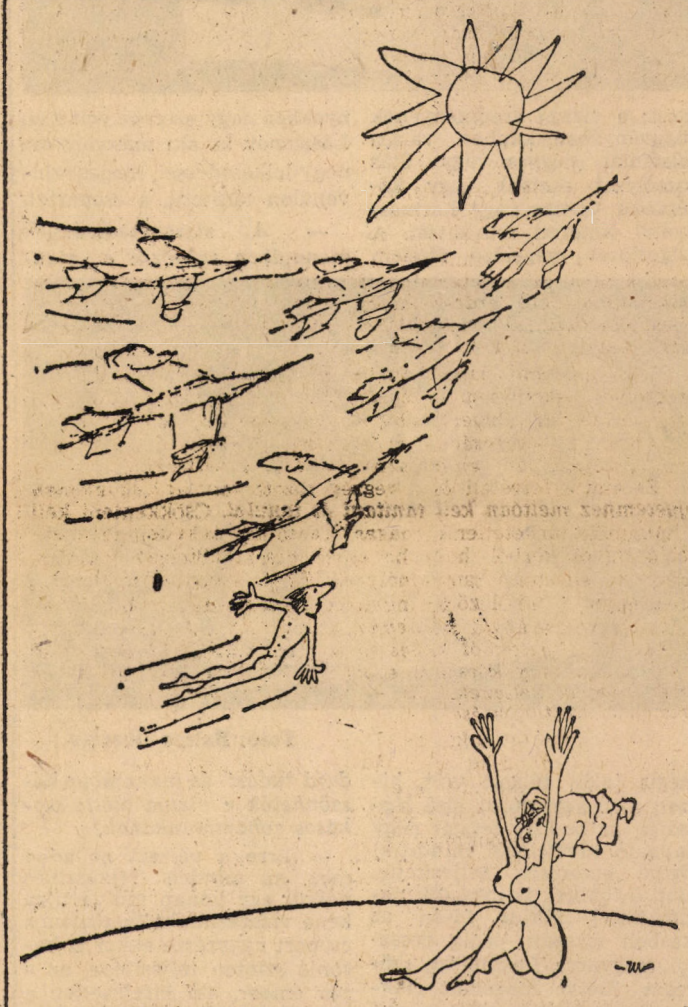

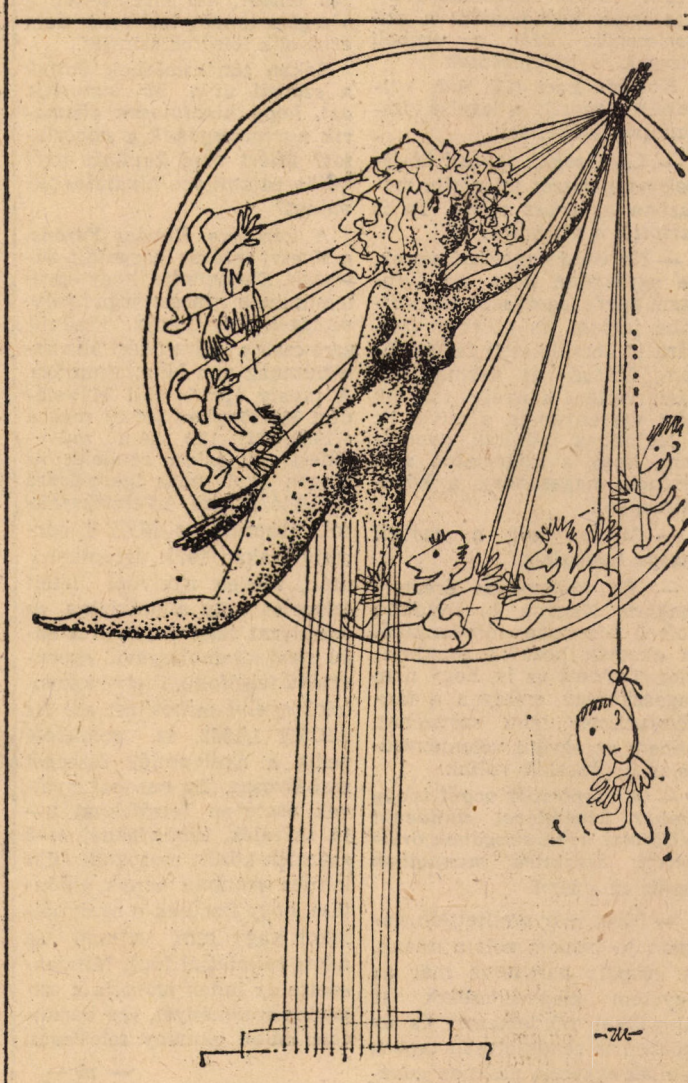

Halász Géza rajzai

Válóhely

Hosszú távú felsőoktatási reformkoncepció még sohasem készült nehezebb körülmények között, mint most — állapítja meg KRISTÓ GYULA, a szegedi tudományegyetem *rektora* MEGJEGYZÉS A FELSŐOKTATÁS REFORMJÁHOZ című, a FIGYELŐ május 5-i számában megjelent cikkében.

A terveknek „szorosan kell(ene) igazodniuk a gazdaság teherbíró képességének és a társadalmi mozgásirányok prognózisához" — írja. „Amikor hangoztatjuk a felsőoktatás egységét, világosan kell látni, hogy a rendeletileg létrehozott egység mögött hallatlan sokszínűség, tarkaság, heterogenitás mutatkozik meg. A felsőoktatás... megannyi szintje reális társadalmi igényeket elégít ki (még ha kérdőjelek is támadhatnak, hogy minden, ma a felsőoktatás keretében képzett szakembert ténylegesen itt kell-e képezni), de *nem szabad különbségtétel nélkül a kiegyenlítődés tendenciájával fejleszteni az egész felsőoktatást*... Az ország nagy szellemi erőforrásait tömörítő egyetemek... lemaradtak. Épületeik elöregedtek, az oktató-nevelő munka tárgyi feltételei romlottak. A tervkoncepciónak egyértelműen preferálnia kell a magyar felsőoktatás minőségét jelentő egyetemeket."

„Az egyetemek káderutánpótlási lehetőségei évek óta lényegében bedugultak. A ki nem mondott, de valójában érvényesülő létszámstop az oktatói kar elöregedésének veszélyeit hordozza magában... A szűk esztendőkben az egyetemek fogadásképtelensége miatt onnan kívül rekedt, ám vitathatatlanul oda való fiatalok — úgy tűnik, örökre elvesznek az egyetem számára. Az eddigieknél sokkal

nagyobb figyelmet érdemelnek az egyetemek

a könyv-, műszer- stb. beszerzéseknél. Egy-egy, talán évszázada járó rangos külföldi folyóirat rendelésének hirtelen lemondatása a tudományos életben való folyamatos tájékozódást és lépéstartást teszi lehetetlenné. Hasonló... a külföldi tapasztalatszerzési, nyelvtanulási, kapcsolatépítési lehetőségek összeszűkülése... *A távlati fejlesztési terv anyagi befektetéseket, a sok helyütt katasztrófával fenyegető diákszociális ellátottságra is gondolva, komoly beruházásokat igényel(ne)."*

„Számos területen viszont nem elsősorban a pénzhiány, hanem a szemléleti korlátok a továbblépés gátjai. Sokáig aligha tűrhető, hogy a felsőoktatási tanulmányok három—hat éve nem épül be szervesen az ezt megelőző és követő tevékenységbe... A jelenlegi, megreformált felvételi rendszer nem eléggé demokratikus, nem biztosítja azt, hogy a legalkalmasabbak kerüljenek be a felsőoktatásba. További probléma, hogy a felvételi keretszámok egyszersmind a társadalom három—hat év múlva prognosztizált szakemberigényeit tükrözik. Eleve nem számolnak számottevő *versennyel,... ami önmagában hozzájárulna az egyetemeinken uralkodó, a tanulmányi előmenetelben való érdektelenség megszüntetéséhez.* Ha erre sincs lehetőség, akkor legalább... különböző pályaalkalmassági vizsgálatokat kellene tartani."

„Az egyetemi tanulmányok befejezése ugyancsak nem kapcsolódik szervesen a végzés utáni pályakezdés időszakához... Sem az elnyert állások minőségében, sem a kezdő szakemberek bérezésében és szociális feltételeik alakulásában... úgyszólván semmi szerepe nincs tudásuknak."

És ami a felvételi és a végzés között van: *az „egyetemen egyetemhez méltóan kell tanítani és tanulni.* Csökkenteni kell a hallgatók tűrhetetlenül magas óraszámát, és ki kell törni abból a bűvös körből, hogy ha csökkenne a kötelező óraszám, akkor az egyetemi tanszemélyzet léte forogna veszélyben... Csökkenjen a kötelező és növekedjen a szabadon választható... tárgyak aránya. *Mindehhez persze tanulni akaró hallgatók és a hallgatókból képességeik maximumát kihozni tudó tanárok, no meg korszerű egyetemi szakkönyvek, jegyzetek, segédanyagok kellenek." És — tehát — az ebben való érdekeltségek megteremtése!*

„A magyar felsőoktatás el nem odázható megújulása nem kisebb téttel jár, mint azzal: milyen lesz Magyarország vezető értelmisége a harmadik évezred elején" — fejezi be cikkét a József Attila Tudományegyetem *rektora.*

Szintén a felsőoktatás problémakörében marad KULIN FERENC — a Mozgó Világ felelős szerkesztője — HOZZÁSZÓLÁSA, amely az országos ideológiai tanácskozáson hangzott el, és amely az ELTE Bölcsészkar KISZ-szervezetének KARI HÍRADÓ című lapjában jelent meg.

„Több mint tíz éve dolgozom az ELTE Bölcsészkarán, s végül is az itt szerzett élményeim, az itt kialakult helyzettudatom határozzák meg azt, hogy miért úgy végzem a munkámat a Mozgó Világnál, ahogy végzem" — írja. „Hallgatói emlékeimhez képest ugyanis elképesztően rossz állapotok alakultak ki az egyetemen, és mint megtudtam, nemcsak nálunk, hanem az ország legtöbb egyetemén...

A diákok vagy fáradtan, idegesen, türelmetlenül, szinte bezuhannak az egyik szemináriumról a másikra, vagy felszabadultan lógnak. Egyszóval *pedagógiailag, didaktikailag, eszmeileg* kétségbeejtően

szervezetlen intézményekké váltak

az egyetemek. Ennek az állapotnak a tarthatatlanságát idejében felismerte minden gondolkodó tanár és diák... Ám *semmilyen szintű helyi vezető testületnek nem sikerült szándékát érvényre juttatni, mert a felsőbb szervek vagy válaszolatlanul hagyták kezdeményezéseinket, vagy — a saját szakszerűtlen intézkedéseikkel — még lehetetlenebb helyzetet teremtettek...* Nem kellett ahhoz ellenzékinek lennem, hogy arra a felismerésre jussak, hogy *területünkön az irányítás* vétkesen *rosszul működik, a vezetés felelőssége megfoghatatlan, hiszen az arra rendelt állami és párttestületeknek éppen a leglényegesebb kérdésekben semmiféle döntési joga, hatásköre nincs. Azokon a fórumokon pedig, ahol a döntések születnek, éppen az adott szakterület belső adottságait és szükségleteit nem veszik kellőképp figyelembe...* Az egyetemi tanács tagjaként szereztem a tapasztalatot:... *a vezetés alapelveivel, irányítási mechanizmusunk egészével van baj...* Összegyűjtjük a különböző helyekről származó negatív információkat, megpróbálunk valamilyen általános javaslatot tenni a megoldásukra... Van egy kék, egy piros és egy sárga színű babám, mindegyikre a saját színének megfelelő ruhát szeretnénk varratni, ám a három színt ha összekeverem, mind a három babámnak rozsdabarna lesz a ruhája. Attól tartok, hasonló eredménye lesz annak a kísérletnek is, amely ebben a tanévben kezdődött a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen... Pécs csak önmagát válthatja meg, de *Pest, Debrecen és Szeged gondjain csak Pesten, Debrecenben és Szegeden lehet és kell enyhíteni!"*

„Személyes kudarcélményeim önmagukban természetesen nem indokolták volna, hogy ez a folyóirat (a Mozgó Világ) egyfajta nemzedéki türelmetlenség hangadójává váljék, azonban *mindazok a negatívumok, működési zavarok, amelyekről kezdetben azt hittem, hogy sajátosan oktatáspolitikai problémák... — általános érvényűnek bizonyultak. Ezért vállalkoztam egy olyan szemléletmód és közvélemény képviseletére, amelyik a folyamatban levő változásoknál a reform jelenleg tapasztalható lendületénél sokkal dinamikusabb változásokat remél és sürget"* — írja Kulin Ferenc.

B. K. T.

Értelmiség, mobilitás, szakkollégium

(Vita a Hazafias Népfrontban)

A Hazafias Népfront gazdaságpolitikai és pedagógiai munkabizottsága május 19-én vitát rendezett a Népfront székházában a „Reformról, mobilitásról, demokratizmusról — a Rajk László Szakkollégium ürügyén" című előterjesztés alapján. Az eszmecserén természetesen nemcsak a Rajk László kollégium került szóba, hanem ennek kapcsán felelevenedtek nosztalgikus NÉKOSZ-os emlékek, teret kapott mai értelmiségi képzésünk, a kollégiumi mozgalom múltja, jelene és távlatai.

Napjainkban társadalmi, gazdasági nehézségeink fokozódása számos társadalmi kérdést helyez új megvilágításba, új problémákat vet fel, s a régiek újragondolására kényszerít. Ezen kérdések egy része — így a kisközösségek társadalmi szerepe, az ifjúság szocializmus-látása, saját perspektívájába vetett hite, a társadalmi mobilitás és ezzel összefüggésben az értelmiséggé válás, vagy a demokrácia elvének napi tartalommal való megtöltése és még egy sor kapcsolódó probléma — különös jelentőséggel bír és sajátos tartalmat nyer egyetemeink életében — fogalmazódik meg az előterjesztésben.

Ennek kapcsán szeretnék a vita anyagából néhány lényeges kérdést, vitapontot kiemelni.

Az első

az értelmiségivé válás.

Ennek az előterjesztés és a hozzászólások alapján négy fontos kritériuma kristályosodott ki. 1. A tényismeret, ami a múlt és a jelen fontosabb eseményeinek ismeretét jelenti, 2. a politikai kultúra elsajátítása, a politikai mechanizmusok ismerete, 3. szakmai ismeretekkel való felvértezettség, és 4. a reálisan kritikus világnézet.

A vita résztvevői sajnálkozva állapították meg, hogy az egyetemi oktatás jelenlegi feltételei mellett (tömegoktatás, ömlesztett diákelhelyezés) ennek nem tud eleget tenni. Az értelmiségi képzésünkben keletkező űrt kihasználhatnák megfelelő kollégiumok, és az ezekre szerveződő kisközösségek. Kollégiumi hagyományaink is ezt sugalják. Több volt NÉKOSZ-os is kifogásolta, hogy a kollégiumi képzés nem kapja meg a megfelelő helyet az oktatásban. Úgy tűnik van még mit tenni, bár már van néhány a Rajk László Szakkolégiumhoz hasonló kollégium, kisközösség, de számuk elenyésző, és az egyetemi oktatásban résztvevőkhöz képest csepp a tengerben.

Érdekes volt számomra, hogy az értelmiségivé válás kapcsán többen a szakmai képzésre helyezték a hangsúlyt, pedig ez elválaszthatatlan a többi feltételtől. Ebben még mindig azt a szemléletet látom tükröződni, amely kívánatosnak tartja az ellentmondani nem akaró, merő, kritikátlan ifjúságot. Persze ennek ellentmondva többen hangsúlyozták a politizálás, a kritikusság jelentőségét, továbbá, hogy az ifjúság az a réteg, amely még tud álmodni, világmegváltó terveket szövögetni.

A másik kiemelésem

a mobilitás.

Itt figyelembe kellett venni, hogy a mobilitás az elmúlt harminc év alatt átértelmeződött. Ma már a mobilitás nem fejezhető ki csak a munkásparaszt származásúakból értelmiségivé váltak arányával. A társadalmi mobilitásba bele kell érteni a területi, szakmai mobilitást és az értékrendek mobilitását is. A Szakkollégiumnak és a hasonló intézményeknek lényegi feladatuk a hátrányos helyzetűeknek közel azonos esély biztosítása, a tehetségek kiválasztása. Elhangzott a vitán, hogy az egyetemen az esélyegyenlőtlenség átlagokkal bizonyíthatóan gyorsan kiegyenlítődik. Ez a tény önmagában igaz is, de esélyegyenlőtlenség nem az átlagon keresztül, hanem ez többek között az egyetem utáni elhelyezkedésben érvényesül.

A vita alatt sokan nyilatkoztak elismerően a Rajk László Szakkollégiumról és felmerült, hogy több hasonló kollégiumot kellene létrehozni a már meglevők mellé. Sokan megfogalmazták, hogy ezt nem lehet felülről csinálni. Itt alulról jövő kezdeményezéseket kell felkarolni, figyelembe véve a különböző egyetemek és ezen belül az alakító csoportok sajátosságait. A kollégiumokat nem lehet univerzális formaként kezelni.

Végül az ilyen kezdeményezések támogatásához a Hazafias Népfront felajánlotta segítségét.

Teremy Róbert

A tavasz négy pillanata

Édes kettesben

A poklok kapujában

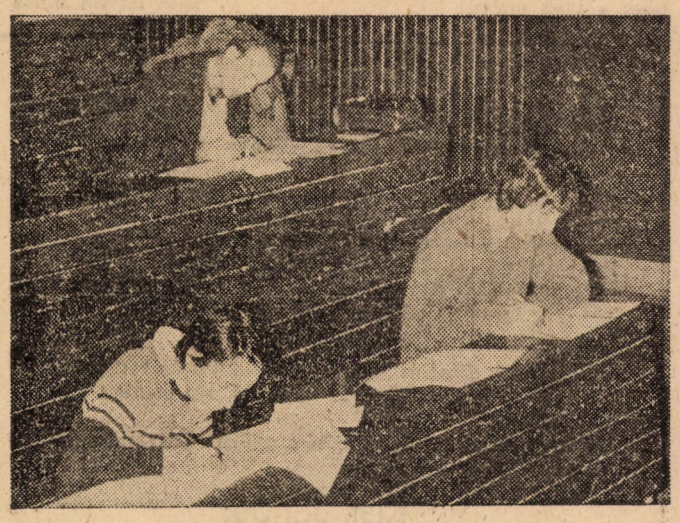

Ülnék egy rózsaszínű kádban

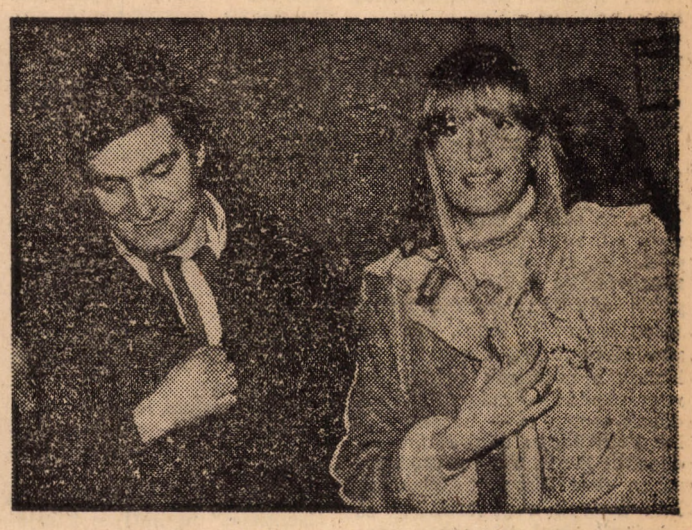

Megkönnyebbült sóhajtás: átmentem...

Egyetemi tanácsülés

(Folytatás az 1. oldalról.)

szertani fejlesztésekre, amelyek a közeljövőben, alapjában az egyetem jelenlegi képzési struktúrájában megoldhatók; valamint hozzá kívánt járulni a hosszú távú egyetemi képzéskorszerűsítési koncepció megalapozásához.

Mint mondotta *Csáki Csaba, az ipari kar dékánja: a szak munkájáról készített diagnózis korrekt.* Ezt a véleményt erősítették meg a hozzászólók is. *Önkritikus és kiutat mutató, fűzte hozzá a beszámolóhoz Szabó Kálmán.* Mindemellett *a legnagyobb problémának tartotta a számvitel oktatásának megnyirbálását, a vállalati módszertani tanok szűk voltát, és azt, hogy a diákok körében nincs vonzása ezeknek a tárgyaknak* — az anyag megállapítása szerint is. Ezt *népgazdaságrontó tényezőnek minősítette.* Kétségtelenül konkurrencia van a tárgyak között, de a szak vezetésének *meg kell találnia e tárgyak iránt a vonzást és a kényszert ezen a téren!*

Szuhay Miklós sajnálkozását fejezte ki, hogy nem korábban készült el ez az anyag, mert *a képzéskorszerűsítés egyetemi tervében sok olyan elemet be lehetett volna építeni, fel lehetett volna használni, amit az anyag tartalmaz. Ilyennek tartotta a bázisvállalattal való kapcsolatteremtést,* amelyet nem ártana feleleveníteni. A hallgatók itt töltött idejét beszámíthatnák a termelési gyakorlatba, ezzel érdekeltté tennék a diákokat a gyakorlati munkában, és a tanszék terhei sem növekednének.

Csáki Csaba megköszönte Megyeri Endre és Máriás Antal tanszékvezetők a beszámoló elkészítésével kapcsolatos munkáját. Majd *a rektor* zárta le a napirendi pontot azzal, hogy az *anyag ajánlásait olyannak tartja, amelyek a képzéskorszerűsítési tervbe beépülhetnek és éppen ezért vissza kell térni majd rá. A szakon* belül viszont *oldják meg minél hamarabb az ajánlásokat* — mondotta —, amelyhez *segítséget nyújt az egyetemvezetés is.*

A tanácsülés ezt követően

a Népgazdasági Tervező Intézet tudományos munkájáról

készült beszámolót tárgyalta meg. A téma nagy érdeklődést váltott ki. A vitában részt vett *Morvai Tamás,* az OT igazgatója is, aki amellett, hogy *messzemenőkig elismerte az intézet széles körű és rendszeresen virágzó tudományos munkásságát, az általa vélt problémákat sem hallgatta el.* Ezeket figyelembe véve *Palánkai Tibor tudományos rektorhelyettes a vitát a következőképpen foglalta össze:* az intézet *országosan elismert kutatóbázissá vált.* Fontos azonban, hogy a kutatás súlypontozására hívja fel az egyetemi tanács az intézet figyelmét. *A tananyagírást folyamatosan kell csinálni.*

Elismerően nyilatkozott arról, hogy *az intézet komoly káderfejlesztést hajtott végre az elmúlt években, ezzel pótolva a korábbi évek nagyarányú káderkiáramlását az intézetből.* Megállapította továbbá, hogy *van bizonyos egyenetlenség az intézet publikációs munkájában. Mindössze négyöt ember publikál,* amin javítani kell. Külön aláhúzta a hallgatók bevonását a tudományos munkába, és végül felhívta a figyelmet arra, hogy *szorgalmazza az intézet a magyar, illetve az idegen nyelvű folyóirat kibocsátását, illetve tudományos fórumok szervezését.*

Az egyetemi tanács utolsó napirendi pontjaként Szuhay Miklós terjesztette elő a kiegészítő képzést és a tanári C szak tantervét, amit vita után a tanács elfogadott.

K. E.

A mozgókép varázsa

„aki vágytalan,
a nagy titkot megfejtheti,
de ha vágya van,
csak a dolgokat szemlélheti.
E kettő között közös a forrás,
csupán nevük más.
Közösségük: csoda,
s egyik csodától a másik felé tárul
a nagy titkok kapuja."
(Lao-Ce: Az út és erény könyve; I)
(idézet a filmből).

Tóth János: varázsló.

Az Örökmoziban szereplő kisfilmjei (Csendélet, Poézis, Aréna, Ragyogás) újra bizonyították e kijelentés jogosságát. Újra, mert korábbi filmjei nyomán sem nevezhetnénk őt másként, mint az operatőri munka varázslójaként.

Olyan eredeti és maradandó műalkotások „társszerzője" (operatőre), mint a Huszárik Zoltán rendezte „Elégia", a Novák Márkkal közösen készített „Kedd", vagy Makk Károly rendezésében született „Macskajáték", „Szerelem" és — a legutóbbi — a „Két történet a félmúltból".

Úgy érzem, hogy a most bemutatott filmjeihez az újító erőt és a kísérletező bátorságot tekintve az „Elégia" áll a legközelebb. Az „Elégia", mely az ember és a ló természetes kapcsolatát és ennek a viszonynak a mai szétrombolódását követi nyomon. Az ember társaként élő lovakat — a harmónia és szépség hordozóit — vágóhídra kísérik. Vágóhídra, ahol a ma embere kiszámított szakszerűséggel zúzza szét az oda kerülő „feldolgozandó" lovak koponyáit.

Az ellentétek itt is felizzítják egymást: a vágóhídi jelenetek a rohanó, zakatoló *és* a lovak szépségét versbe foglaló képek közötti feszültség, a színek tisztasága jelentős értékű filmmé emeli az „Elégiát".

Az „Örökmozi" Tóth János filmjei között rendkívüli vállalkozás: az operatőr mint rendező, itt olyan szituációban mutatkozik be, mely lehetőséget ad saját világának, ötleteinek autonóm megvalósítására. De nagy csapda is, mert a saját film nyomán felszabaduló erők hamar önállósíthatják magukat, *és* öncélú, játékos kísérletezésre csábíthatják a művészt. E kísérletezőkedv azonban csak akkor minősül túlhajtottnak, ha csupán ötletszerűen, esetlegesen kombinálódik, minden általánosítható koncepció, gondolat híján.

A rendező Tóth János is számot vethetett ezzel a buktatóval, és ha teljes egészében nem is, de többnyire sikerült elkerülnie.

A képi kompozíciók, a tárgyak, a táj és emberi arcok a szépség világába „emelődnek" — ez az ami *él* ezekben a filmekben. A rendező a köznapi dolgokat, cselekedeteket mind megpróbálja a film szemszögéből láttatva esztétikummá (csodálhatóvá) tenni, és ez rendkívül magas követelmény. Ennek a csúcsnak való nekirugaszkodás — még félmegoldások esetén is — becsülendő. De Tóth János nem félmegoldásokat kínál, hanem *csodálatosan* összeillesztett képsorokat, melyek a „Csendélet" és „Aréna" című filmekben szerencsésen találkoznak egy-egy kiérlelt gondolati struktúrával.

Csendélet

Alig néhány perces a film. Csupán egyszerű fényképekből és egy nagyon rövid, lassított felvételű képsorból áll. Mégis sokat közvetít, mivel a fényképek tiszta embérarcai ugyanúgy megragadnak a nézőben, mint a tevékenységük *tárgyát* szétlövő „szuperszónikus hangrobbanás" víziója. Az ismeretlen — gigantikussá növő — Erő *szétzúzza* a pohár hal és kenyér harmónikus csendéletét. Az Erő, mely ebben az absztrakt jelentésben e tárgyakon kívül az őket létrehozó, és rájuk vonatkozó emberi életeket is megsemmisíti. A csendélet halála, az emberi mozdulatok, pillantások, arcok halála. Ránkvillanó tekintetek a film végén: Csak ne így legyen!

E film nem halálsikoly — ezt a megjelenő arcok emberi aggódása mutatja — hanem az élet önmagát is bátorító kiáltása.

Mert mit mondhat az ember, a művész hátában a többszörös atomtöltetű, csillogó rakétákkal? Csak kiálthat már, a maga (szó szerint), borzasztó megrendítő gesztusaival.

Belénk szuggerálhatja a pusztítás *egyszerűségét* és az elpusztuló életek *teljességét*.

A „Csendélet" megteszi ezt a maximumot.

Poézis

A *képek* felfokozott, központi szerepe itt érhető legjobban tettem, a bennük rejlő lírai látomásokkal együtt. Nyugalom és időtlenség. (A magyar tájjal együtt lélegző kockák). A rendező bensőséges viszonyt alakít ki a. tájjal, és élő részecskéire bontja azt.

A mikrovilág — virágszirmok, szél hajlította fűszálak közelképei — és a tágabb perspektíva egységes, poetikus megformálású tájképpé rendeződik. Tóth János természetes derűvel tudja befogadni, „elsajátítani" a világot, miközben képen meglátni — és láttatni — abban a csodát. A csodát, mely itt a szépség, ami egyszerű és eredendő módon (benne rejlik a világban) hívódik elő a későszi sárguló kukoricatáblából, a két galamb és hegedű kompozíciójából, az arcok intim pillanataiból. Tóth János rend kívüli módon érti a látványteremtés e logikáját, a „valóságnak" látványnyá, és látomássá változtatását. Ez az a tett amely új kapukat nyit: új — tágabb horizontú — vízuális kultúra felé, sokrétűbb, asszociatívabb látás felé.

De épp itt a „Poézisben" érezhető erősen — a probléma nehézsége miatt — e látványteremtés e logikáját, a „valóságnak" látványnyá, és látomássá változtatását. Ez az a tett amely új kapukat nyit: új — tágabb horizontú — vízuális kultúra felé, sokrétűbb, asszociatívabb látás felé.

De épp itt a „Poézisben" érezhető erősen — a probléma nehézsége miatt — e látványteremtés lefékeződése, egyes képi variációk, ötletek (pl. szobrok — különben jól elhelyezett együttese a tájban) ismétlődései miatt. Ezért a film inkább ragyogó képek *egymásutánja*, amelyek közül kiemelkedik egy-egy zeneileg is pontosan megszerkesztett *ciklus*.

Aréna

Egészen más a helyzet az „Aréna" c. filmmel, mivel ez néhol fantasztikus gyorsasággal, máshol megszakított — a zene ritmusával tökéletesen összeillő — apró vágásokkal dinamizált megdöbbentő erejű alkotás.

E kivételes erőt részben a zene és a film egyenrangú egymásratalálásából kölcsönzi, mivel a hangok, zörejek, ritmusok és a filmbeli mozgások, események" autonóm megformálásúak. Egyik sem illusztrálja a másikat, hanem váltakozva „kiemelik" egymást az adott konkrétság közegéből új gondolati minőséget hozva létre.

Másrészt — a Tóth Jánosra jellemző — technikai, filmi bravúrok sorozata adja a dinamikát, szabad képzettársítási folyamattal — a be-be vágott filmkockák egymásutánjai nyomán.

A rendező legtisztábban (a „Csendélet" mellett) e filmjében kerülte el az öncélúság buktatóit, és — a tárgyi megformálásánál fogva — alkotása evilági problémákat és ezekre vonatkozó következtetéseket is hordoz. A tömeghatás és a tömeges jelenlét „társadalmi jelensége", ennek az emberre gyakorolt lélektani hatása villan fel a filmben. A tömegben függetlenedő egyén reakcióit és az elszemélytelenedés folyamatát kísérhetjük nyomon az erősen szuggesztív türelmetlen lüktetésűvé formált jelenetsorokban.

Olyan türelmetlenség látható itt — néhol agresszivitás —, amilyen a focimeccsek nézőiben, a pályán loholó játékosok mozdulataiban nyilvánul meg. A szereplők („játszók" és „nézők") felszabadult cselekvési terei jelennek itt meg, egy mégis szabályozott és *nagyüzemi* szórakoztatás és szórakozás világa.

A fényképezés, a drukkolás és játékosi helyezkedések és gólok végül mind tárgyiasult jelképpé, eredménnyé válnak az újságok lapjain: fényképek, nézőszám, gólok.

A láz az, amely ebből a szemszögből megmagyarázhatatlan, az a láz, amely egyaránt fűti a fényképezőgépüket pillanatonként kattogtató fotósokat, az öklüket rázó, fel-felugráló szurkolókat, az összeölelkező játékosokat. Az a láz mely — végülis — ezeket az embereket — e hatalmas *tömegben* — egy számokban összefoglalható dologra tudja összpontosítani. Tóth János regisztrál *és* megváltoztat.

A gyorsított felvételek karikatúrája a stadionból való „kirajzás" szupergyorsasága ennek az emberi („emberi") szituációnak az elemzése és groteszkbe hajló kritikája is egyben. Az újság jól szerkesztett hasábjai vérengzések fotóival, a focieredmények mellett, tizenegyesek, kiállítások és emberi tragédiák egymásutáni tudósításaival; mind ezt a szuperüzemként működő világot állítják középpontba. Ennek egyik főszereplője, tere az aréna, amely elmos mindent, és minden közötti különbséget: az „arénában" részt vevő egyén számára a világ egésze — számok puszta arányára egyszerűsödik.

A keret, a fákon röpködő verebek értelmetlen, hangoskodó „masszája", és az aréna „racionalizált" együttmozgása remekül érzékelteti a két dolog minőségi különbségeit és lehetséges párhuzamait.

Hiába villan olykor-olykor be egy-egy szemcsésség nagyított arc fotója. Az eltöprengő tekintetek csak a pillanatokat jelentik, miközben a tomboló és izgága közönségből elkapott intim közelképek a távoli fényképezések „hangya mozgású" kontrasztjával végig uralják a filmet: és az *arénát*.

Tóth Jánosnak ezen túl volt ereje és bátorsága ezt az optikát a lehető legszélesebbre tágítani, melynek nyomán végül feltűnnek a város esti fényei, az utcákon száguldozó autók fénycsíkjaival.

Ragyogás

Már a gondolat is eredeti: leróni tiszteletünket a Film és az alkotói, szereplői előtt, megénekelni a mozi világformáló értékeit, az emberekre gyakorolt, immár eltörölhetetlen hatalmát.

A csodálat nyelvén szólhatunk csak róla: extázisos élményt adó mutatvány ez, a XX. század emberének megkísértője és feloldozója. Az „Örökmozi" elején is bejátszott vonat megérkezése óta folytatja szemlélet és gondolkodásváltoztató munkáját: újjászüli az emlékeket, megeleveníti a nem-létezőt, jelenné teszi a jövő világát.

„... tartsd tenyeredben a végtelent,
egy percben élj át évezredet"
(a film után)

A Film vállalkozik erre a „mindent tudó" feladatra.

A mágia újjáalkotása — lombikok, kristálygömbök és érthetetlen varázsigéket mormoló mágusok nélkül. De új szerkezetekkel, üveg- és optikai rendszerekkel, vakukkal és reflektorokkal, különleges kémiai reakciókkal — mindent a ráció rendjébe foglaltan.

Ám a himnikus töltésű érzés és feladat nem emeli ugyanilyen magasságokba a „Ragyogást". Nem emeli, mivel a parkbeli jelenetek vontatottsága már nem ezt sugározza, hanem valami sajátos keveredést mutat a morbiditás és e látomások világa között. Így a Film tettének nagysága relativizálódik el, miközben hatástalanná lesznek a „Ragyogás" zavarbaejtő színei, briliáns technikai megoldásai.

De a „Ragyogást" mégis valami sátáni erő fűti. A gyertya fordított lángja és a filmkockák pergő, de mégis álló egyidejűsége, a geg-sor és utána a lejátszás ősrégi technikájának lelepleződése, az állóképekből filmkockákba vágtató ló „megelevenedése" — kívül-belül láttat, és *ezért* lebilincselő.

A filmszalagok elszakadnak, a papírfényképek összetöredeznek, de bármikor újra játszhatók, újraélhetők Ugyanúgy, mint a parkbeli jelenetek — a többszöri felvétel segítségével — vagy a galambot elővarázsoló lány bármikor megismételhető mutatványa. A legmegrázóbb mégis valami más: az égő galamb szárnyalása — a tűz repülése. Itt tökéletesen sikerül a borzasztó szituációt *széppé* tenni: az elő, repülő és lassan szétégő madarat, kiragadva a konkrét helyzetéből, egy szétrobbanó erejű jelképpé átvarázsolni.

A film rendkívül hosszú ideig, több mint 10 évig készült hol elakadva, hol újrakezdve. Minden bizonnyal *ez* is óriási nehézség elé állította a rendezőt. A film „üzenetének", megoldásainak, hatásainak számbavételénél ezt a mozzanatot is figyelembe kell venni. De ez nem magyarázhatja kizárólag a mű milvenségét. *Ezért* nem menthető fel ilyen indokokkal nem védhető a — megbicsaklásai ellenére is — rendkívül érdekes „Ragyogás".

Ez egy *kezdet*, egy alapzat, amely tovább építhető.

Tóth István János

Közgáz és költészet(?)

Megvallom, kicsit betolakodónak érzem frásom témáját a gazdaság berkeiben eligazodni tanulók lapjának hasábjain, jóllehet, én is közéjük tartozom. Irodalompárti vagyok, s ha elképesztően hangzik is, de az irodalom kedvelt tantárgyam volt a középiskolában. Számomra hiányoznak irodalmi vitáink, sőt az oly sokak által nem kedvelt verselemzések, magyarázatok, olykor félremagyarázatok is. Szóval az utóbbi időben egyre inkább nyomaszt egy-két kérdés, melyre hallgatótársaim köréből próbáltam, ha nem is választ, de véleményeket gyűjteni. Kell-e a mai fiatalságnak a mai magyar költészet? (El)ismeri-e? Számára mit jelent?

A vélemények természetesen roppant differenciáltak voltak, igazán csak néhány tipikusat ragadnék ki, kissé lerövidített formában.

Nem tudok általánosságban fogalmazni. Ha csak a költészetet kérdeznéd, arra igennel felelnék. Szeretem a verseket, de inkább régebbi költőkét. Ismereteim a mai magyar költőkről erősen a középiskolás, szerintem igen gyér anyagra korlátozódnak. Kisebb-nagyobb próbálkozásaim legtöbbször kudarcba fulladtak velük kapcsolatban. Nem sokat jelentenek, számomra a legtöbb mai vers érthetetlen. Persze lehet, hogy a hagyományos képlethez igazodom, miszerint kortársuk vagyok, tehát közönnyel illik szemlélnem alkotásaikat. Szóval én is legyintek, hogy majd az utókor...

Nem mondom, vannak régebbi jó versek, és biztos vannak maiak is. Nem ismerem a mai költészetet, és nem is igen érdekel. Mit gondolsz, miért nem az ELTE-re mentem?

Egy ideig teljesen fehér folt volt számomra a mai költészet. Nemhogy a külföldi, a magyar is. Aztán talán dacból, nekiveselkedtem. Sok versen átrágtam magam, akkor még volt rá időm, és tetszett néhány. De sok helyen modorosságot, már megírt dolgok ismétlését, modernkedést éreztem. Nem mondom, hogy ez így van, ez az én szubjektív véleményem. Ma már nemigen van rá időm, és ritkán támad hangulatom verset olvasni, akkor is József Attilát vagy Radnótit olvasok. Számomra ők klasszikusak és verseik valódi versek.

Azt hiszem, hogy kell. Azaz talán inkább kéne. Persze a mai költészet értéséhez szerintem elengedhetetlen az elmúlt korokét is ismerni. Hogy a fiatalság olvas-e verset, azt nem tudom. Amíg kötelező volt, addig olvasott, olvasgatott, de felnőttként már maga dönt az ún. szellemi táplálékáról. Én verskedvelő vagyok, ma is előszeretettel veszek a kezembe verseskötetet, bár kevesebb az időm az ilyenfajta szórakozásra, ha nevezhetem annak. Szerintem a versolvasás figyelmet igényel. A mai költészet alkotásai annál inkább. Én tisztelem a mai költészetet is, elismerem, bár nem tagadom, hogy néhány műve előtt értetlenül állok. Nem akarok türelmetlen lenni, talán az idő múlásával megnyílnak a kapuk ezek befogadására is.

Úgy sejtem, hasonló véleményeket hallottam volna más (ki tudja, talán irodalomorientált) felsőoktatási intézményben is. Úgy érzem, illik állást foglalnom magamnak is. Véleményem tulajdonképpen (és ez nem véletlen) összecseng a negyedik kiragadott eszmefuttatással. Nem akartam (nem is tudnék), hegyeket megmozgatni, de úgy érzem, egy rövid elgondolkodást, magunkba mélyedést talán azoknál is sikerül(t) elérnem, akik fülének (s ez közgazdász létüknél fogva talán természetes), kedvesebb a pénz csengése, mint a lant zengése.

Kolozsvári Zoltán

Az irodalmi pályázat győztesei

A Közgazdász szerkesztősége és a KISZ-bizottság idén is meghirdette immár hagyományos pályázatát. Az idén mindössze öt pályázat érkezett, ezek azonban színvonalasak voltak. Végül két díjat ítéltünk oda.

Első díjat és 300 forintos könyvutalványt nyert *Kiss János* V. éves hallgató igényes verseivel.

Második díjat nem adtunk ki.

Harmadik díjas és 100 forintos könyvutalvány gazdája lett *Dögei Sándor* III. éves hallgató, aki szintén versekkel pályázott.

Következzen egy kis ízelítő a győztes pályamunkákból.

Kiss János:

Jelenetek a bábuk életéből

Ablakomon bezörögnek a kamionok —
menni kell!
Vár a beton-ölelésű reggel.
Fényszórók kifeszített csíkjain indulok —
köröttem fehér köd és fekete korom száll,
mint a jó és a rossz.

Műholdak kísérik lépteim,
Meztelen testemre rakétákat szegeznek —
Félek! Kiszolgáltatott vagyok!
Tetteim úgy mállnak le rólam,
mint házfalakról az alvadt vakolat.

Ki vezet engem?
Ki lép helyettem?

Bábu vagyok.

Ne szólj hozzám!
Úgysem értelek.
Ne érints meg!
Úgysem érzem kezed.
S, ha megsejtem benned a szerelmet —
Megöllek.

Kővé változom

A bűnös várost le nem rombolhatom,
A pusztába sem mehetek vissza,
Inkább kővé változom,
Emeljenek belőlem házakat,
Faragjanak szobrokat,
Vagy legyek utcakő —
mindegy.

Az idő

Az idő átsuhan rajtunk,
mint öngyilkoson a vonat —
hiába jajgatsz
éles kerekei alatt.

Huszonnégy karátos gyémánt
sín-korlát közé szorított
életek, hétköz-
napokból tetraéderek.

(Zuhannak a szavak...)

zuhannak a szavak,
súlyos agyagtestek,
szétzúzva érzéseim,
nem tudom elmondani,
hogy szeretlek.

(Kérdezted: tiszta-e a szívem?...)

Kérdezted: tiszta-e a szívem?
Széthúzom bordáimat —
Nézd meg magad!
Látod, hogy ver, lüktet...
No, vigyázz, el ne ájulj!
Hiába, nem olyan egyszerű ez.

A hit

Hull a hó,
a keresztek nekifeszülnek a fagynak,
örök optimizmussal hirdetik:
feltámadnak!

Dögei Sándor:

Tengernyi ötlet

Ablakom a tengerre nyílik
tehát elégedett lehetek (viszonylag)
De pechemre tegnap
egy jól sikerült vicc poénja
épp az üvegen csattant
s így dagály után
merhetem ki a sós vizet
szobám a szobám padlójáról
a szobám padlójáról.

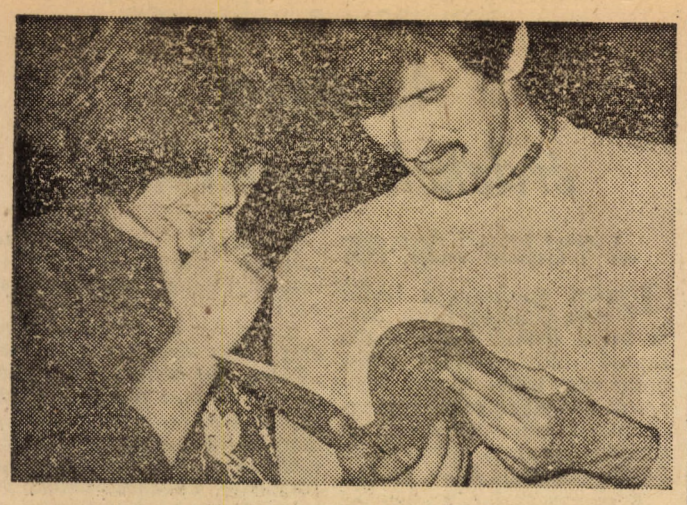

Ez biztos nem tankönyv...

KÖNYVHÉTRE JELENT MEG

SZENT-GYÖRGYI ALBERT:

VÁLOGATOTT TANULMÁNYOK

Ennek a könyvnek az is lehetne a címe: Egy teljes élet. Szent-Györgyi Alberttel kapcsolatban nem csupán a világszerte elismert tudományos teljesítmény vagy a szellemesen és olvasmányosan megírt tanulmányai ragadják meg az olvasót, hanem emberi magatartása és életvitele, töretlen céltudatossága és következetes kitartása, a bölcs humánum és az emberiség jövőjének féltése. A technika fejlődése és a mindennapok egyre fokozódó rohanása sokszor elszürküléssel fenyegetik mindennapjainkat. Egyre inkább csak arra marad idő, ami szükséges és egyre kevesebb arra, ami szép, kellemes, érdekes. Ez a háttér még jobban kiemeli Szent-Györgyi Albert személyiségének sokszínűségét.

Új válogatásunkban eddig magyarul hozzá nem férhető írások jelennek meg. Helyt kapnak a legújabb kutatásokról szóló beszámolók, s a munkatársak, barátok visszaemlékezései is. S terjedelmes részlet jelenik meg a sokat említett könyvből — Az őrült majomból — is.

JÁSZAI OSZKÁR:

A HABSBURG-MONARCHIA FELBOMLÁSA

Üdvözöljük a jelentős alkalmat, hogy ez a világszerte elismert, ma is használt könyv több mint fél évszázaddal a megjelenése és huszonöt évvel a szerző halála után hazatért. Úgy véljük, itthon is fontos művelődési szerepet tölt be: kézikönyv, oktatási olvasmány, alapozó ismeretek forrása, gondolatok nevelője lesz.

„Semmi személyes érdek nem köt már a Dunatájhoz, csak eszményeim" — írja Jászi 1929 tavaszán. „Jelenleg nem létezik számomra külön elszigeteit magyar probléma, s bár a lojalitásom a magam népe iránt töretlen maradt, ugyanolyan együttérzéssel fordulok a Duna-medence összes szenvedő népe felé." A saját nemzet iránti töretlen hűség és egy átfogóbb regionális közösségtudat, a dunatáji hazafiság összeegyeztetése: ez Jászi legmagasabb rendű szellemi és morális teljesítménye, munkásságának legbecsesebb eszmei öröksége.

(Hanák Péter előszavából)

Khailil a libanoni Szidonból

Alkalmi ismeretség vásári tolmácsolásom közben.

1. RÉSZ

Képzeld, Zakopanéból idáig egyfolytában jövök! Nagy ködök voltak, meg sok kamion, hullafáradt vagyok. Még szerencse, hogy a kocsi jó, persze, huszonkétezerért már lehet valamit venni. Ha így haladok, szombatra hazaérek. Alig várom, hogy otthon legyek a feleségemmel, meg a lányaimmal. Igen; tudod, ez egy kis üzleti út volt, pihenéssel egybekötve. Megvettem a járgányt Hamburgban, aztán a hegyekben pihentem a barátnőmmel. Ez nekem kell minden évben, 10-12 hét szabadság, kikapcsolódás. Otthon a család és a munka vár. A lányaimat angol iskolába járatom, nevük is angol. Imádom őket, csakúgy, mint a feleségemet. Ő mindenről tud és megért engem. Az öt lány szülésébe beleöregedett. Már nem tudja ugyanazt nyújtani nekem, mint régen. Azért nagyon jól megvagyunk. Éppen venni is akarok neki valami divatos ruhát. Jó! Akkor majd megpróbálom Szegeden...

2. RÉSZ

— Anyagi gondjaink nincsenek. Feleségem állami iskolában tanít testnevelést, de csak a szórakozás kedvéért. Magániskolában például kétszer annyit kereshetne, mint amit itt kap. Én elektrotechnikus vagyok, de ezen kívül még négy szakmám van. Csak így lehet valamire vinni. Ha kell, szaunát építek, ha kell, szerelek. Megnézed a prospektusaimat? A pénz nem probléma, csak az a lényeg, hogy nem szabad leülni és várni. A gyerekek iskoláztatása is elég sokba kerül, de ez nem áldozat; ez ÍGY TERMÉSZETES...

3. RÉSZ

— Libanon nagyon gazdag ország. Az emberek jók. Mindent lehet kapni, még drágaság sincs. A tenger gyönyörű kék. Tudod, milyen érzés, mikor száz lóerős motorossal hasítod a vizet? Na persze, te a cédrust ismered. Azt mondod, romok? Idáig három bomba találta el a házamat. Mindháromszor egy hónap alatt felépítettük 80 százalékig. Mi gyorsan dolgozunk. Mikor először jöttek hozzánk szíriaiak meg palesztinok, csak néztek, hogy milyen gazdag az országunk. Nálunk minden van, ami bármely más fejlett országban, a mi hazánk mégis Libanon. Az egész térség irigy ránk, mert nem fizetünk adót sem...

4. RÉSZ

— Egyvalami azért hiányzik. Az erő. Kormányunk gyenge, katonaságunk jelképes, csak dísznek jó. Minden termék adómentesen jut az országba, a legtöbb persze Izraelből. Tudod, nem mondom, hogy a palesztinokkal nagyon jól kijöttünk, nekem például két kocsimat lopták el, de az izraeliek ittléte most már terhes. Összerombolják a gyáraink at, hogy ne tudjunk termelni, és mindent tőlük kelljen megvennünk. Szép kis piacteremtés. A békefenntartók? Vannak franciák, finnek, de ez már megint nem egy erő. Szaúd-Arábia meg az USA segít nekünk. Belső ellentétek? Ez nem vallási alapon folyik. Nekem is a legjobb barátaim keresztények, bár én muszlim vagyok.

Az ellenségeskedést a háttérből szítják.

Igen, rengeteg a kár, de újjáépítünk mindent. Az izraeliek csak azt látják, hogy szenvedünk és mégis jobban élünk, mint az ő állampolgáraik. Szerintem Izraelben érlelődik a forradalom. Az adók magasak, infláció van, meg egyáltalán. Egyszer majd elmúlik az elnyomás. A libanoniak sokáig vissza tudják tartani a lélegzetüket...

Horváth Ferenc

A Közgázon is?

Békekutatás, békemozgalom

— Minek köszönhető és milyen formákban nyilvánul meg az utóbbi időben megélénkülő érdeklődés a béke ügye iránt? — kérdeztük Szilvásy György egyetemi KISZ-titkárt, az Országos Béketanács újonnan alakult ifjúsági és diákbizottságának tagját, valamint Seben A. Csaba IV. éves hallgatót, az egyetemi KISZ-bizottság kezdeményezésére létrejött egyetemi békeműhely vezetőjét.

— Az utóbbi időben a fiatalok körében megfigyelhető volt, hogy megnyilvánulási formát kerestek békevágyuk kinyilvánításának — mondja Seben A. Csaba. — Főleg középiskolások azok, akik belső lelkiismereti okokból és részben külső hatások következtében egyre erőteljesebben fordulnak a béke kérdése felé. Mindezen túl a tévén, az újságokon keresztül napról napra értesülünk a különböző békemegmozdulásokról, amelyek a világ minden táján zajlanak. És nem utolsósorban: a különböző békecsoportok spontán jelentkezése is inspirálta az Országos Béketanácsot és a KISZ-t a béke kérdéseihez való saját viszonyulásának megfogalmazására. Ennek feladatait a szegedi József Attila Tudományegyetem KISZ-bizottsága által szervezett novemberi nemzetközi béke- és leszerelési diákszeminárium is megjelölte.

— A békevágy kinyilvánítása egy ponton túl már politikai kérdés — egészíti ki Szilvásy György. — Ha a puszta békevágyon túllépünk, rögtön előtódulnak a kérdések: kinek kell leszerelni, hogyan kell leszerelni, stb. Ezek már vaskosan nemzetközi politikai kérdések. Ezért is kellett megélénkülnie hivatalos szervezeteink békével kapcsolatos munkájának.

— Ezt a szerepet akarja felvállalni az egyetemi békeműhely is — folytatja Csaba. — Célja kétirányú. Egyrészt tudományos diákköri jelleggel szeretnénk foglalkozni a békekutatás, a fegyverkezés, a leszerelés szerteágazó kérdéseivel, másrészt mozgalmi jelleget is szeretnénk adni tevékenységünknek.

— Mit takar ez a kifejezés: békekutatás?

— Komoly, interdiszciplinális tudományterület. Tavaly Magyarország adott otthont a békekutatók nemzetközi konferenciájának, amelyen neves keleti és nyugati tudósok vettek részt. A leszerelés egyáltalán nem egyszerű kérdés, így például rögtön felvetődik a kölcsönös ellenőrzés kérdése, stb. Egyáltalán: különböző tudományos elméletek vannak a béke fogalmi meghatározására, hogy hogyan értelmezhető a béke és a társadalmi haladás összekapcsolása, hogy a békét mennyire szolgálja a fegyverkezési egyensúly, mennyire a dinamikus kapcsolatrendszeren alapuló együttműködés, stb. Az első időkben elsősorban ezek megismerésével foglalkozunk, hogy aztán megalapozott ismeretek alapján tudjunk választani, dönteni, állást foglalni. A műhely szakmai arculatát a nemzetközi kapcsolatok tanszék segítsége is biztosítja, Szalay Péter és Molnár László tanároké. Segítséget kérünk az akadémia interdiszciplináris békekutató csoportjától is. A mozgalom-jelleget pedig a KISZ-szel való kapcsolat, a megélénkülő vitákban való aktív részvétel biztosítja. Nem zárkózunk el a különböző demonstrációkban való részvételtől sem, s reméljük a vitákban kamatoztatni sikerül a műhelymunka során szerzett ismereteinket — tájékoztat Csaba. — Hosszú távú munkára készülünk, nyolc-tíz fős csoportunkat elsősorban alsóévesekkel szeretnénk bővíteni. Körünk természetesen teljesen nyitott, mindenkit szívesen várunk, aki érdeklődését, aktivitását itt szeretné kielégíteni. Szeretnénk az emberek számára érdekessé tenni a témát, hogy ismeretek birtokában foglalhassanak állást a leszerelés, a béke ágas-bogas kérdéseiben. A közgazdászhallgatók majd' minden szakon kapcsolatba kerülnek a hadiszektor problematikájával, ebben is meg kell próbálnunk eligazodni. Szeretnénk, ha mindenki tisztázhatná a fejében: miért is tüntet, miért is tiltakozik, miért demonstrál, hiszen legtöbbünkben csupán halvány elképzelések vannak e témákról, sőt Szegeden is, másutt is olyan felszínes nézetek is felbukkantak, amelyek már teljesen elrugaszkodottak a valóságtól, amelyek már-már elképesztőek számunkra.

— Mi a hivatalos békeszerveződések viszonyulása a független békemozgalomhoz, például a Dialógus csoporthoz?

— Az érvényes párthatározat szerint is az Országos Béketanács az egyetlen hivatalos és intézményes békeszervezet Magyarországon. A különböző békecsoportok az OBT-vel koordináltan működhetnek.

A „független" békecsoportok elismerésének egyébként éppúgy három alapkérdés megválaszolásától kell függenie, mint más szervezetekének: el kell ismerniük, hogy Magyarországon szocializmusnak kell lennie, hogy Magyarországon az MSZMP-é a vezető szerep, valamint szövetségi politikánk alapelveit. Ezek elismerése még igen tág teret hagy a lelkiismeretes cselekvésnek. Mindez bármely csoport számára egyszerűen: a realitás, a mi számunkra pedig ráadásul elkötelezettség — mondja Szilvásy György. — Ugyanez vonatkozik a Dialógus békecsoportra is, amely azonban tudtunkkal mindmáig nem válaszolt a három alapkérdésre és természetesen ennek megfelelően kell viszonyulni hozzá. Mégegyszer hadd mondjam: ezek nem lehetetlen kérdések, ezek mindnyájunk számára objektív realitások.

Mindeme szerteágazó kihívásra az OBT hagyományos szervezete már nem tudott megfelelően reagálni, ezért alakult meg Bárd András aspiráns, volt budapesti KISZ-titkár vezetésével az OBT ifjúsági és diák békebizottsága is — mondja Szilvásy György. Ebben képviselve van a KISZ KB, az Egyetemi és Főiskolai Tanács (általam), a HNF, a szakszervezet is, de alapvetően nem delegáltakból áll, hanem különböző városok, rétegek békeköreinek tagjaiból. A bizottság célja, hogy kezdeményezzen és ösztönözzön ifjúsági békeakciókat, hogy a békekutatás eredményeinek alapján mutassa be a békével és a fegyverkezéssel kapcsolatos érdekeket, hogy teremtsen fórumokat a békével kapcsolatos vélemények megvitatására stb.

— Mi is szeretnénk mindezt: szeretnénk aktív, élő kapcsolatba lépni más békekörökkel, külföldi kapcsolatokat kiépíteni és legelőször is: mindenre felkészülni — fejezi be a beszélgetést Seben A. Csaba.

— st —

Ált. kari tanács

A szociológia körül

Az elsősök új dékánhelyettese Szentpéteri Szabolcsné

Az általános kari tanács májusi ülésének középpontjában a szociológia tanszék helyzetének és munkájának értékelése állt.

A tanszék munkájának tényeit a tanszék beszámolója, a tanszék kérdéseit, problémáit pedig elsősorban a *Mihalik István* vezette bizottság által készített korrektnek ítélt jelentés tükrözte. A jelentés és a vita érzékeltette, hogy a tanszék *sokirányú, igényes, rugalmas és koncepciózus munkája számos bizonytalansággal és gonddal terhelt.* A kollektíva nemrég vált tanszékké és most alakul ki a szociológia másodszak. Közben *az útkeresés nehézségei mellett esetenként további bizonytalanság lelhető fel az összegyetemi és más tanszéki törekvésekben a szociológia tárgyának beilleszkedését illetően;* közben a szociológia, mint általános tantárgy az egyetemisták rangsorában alacsony szinten helyezkedik el, hiszen a szakmai tárgyak és a szakvezető tanszékek tárgyai nagyobb — esetleg kikényszerített — presztízzsel rendelkeznek; és közben a tanszék vezetője, valamint nyolc docense közül hat csupán félállásban, csekély megbecsültség mellett látja el — más tanszékek leterheltebb félállású dolgozóinál is többet fáradozva — lelkiismeretes oktató-, nevelő-, kutatómunkáját.

A hozzászólások is tükrözték a tanszék munkája megítélésének bizonytalanságát. Így *Kemenes Ernő* (népgazd. terv. intézet) rendkívül progresszívnek ítélte a tanszék tevékenységét, amennyiben máskülönben a diákság túlzottan a szűk gazdasági racionalitás irányába formálódik és kevésbé lesz átitatva a társadalmi aspektusok tiszteletével. *Szabó Kálmán* (pg. tanszék) viszont — bár ő sem kérdőjelezte meg a szak létjogosultságát — attól tartott, hogy a tanszék a diákságot eltéríti a közgazdasági szakmától, miközben az egyetem amúgyis egyre több — a szakmához nem értő — „kóklert" bocsát ki. *Nemes Ferenc,* a tanszék félállású docense szerint a Szabó Kálmán által említett problémát nem a szociológia hozta és a tanszék célja nem kóklerek nevelése, *hanem olyan, alapszakjukat is megtartó közgazdász szakembereké, akik a közgazdaságtannak nem csak kalkulatív oldalában otthonosak, hanem a társadalmi, a szociológiai kérdésekben is járatsak.* Felhívta a figyelmet az egyetem felelősségére atekintetben, hogy ha nem fogják becsületesen fizetni a félállásúakat, ha „kívülről" és „felülről" neveznek ki tanszékvezetőt, mint arra korábban is történt kísérlet; ha nem javítanak a belső és a külső munkatársak arányán és *nem segítenek rendezett helyzetet teremteni a tanszék és a szak körül, akkor nincsenek meg a becsületes munkának, a szak beindításának megfelelő feltételei, és ez súlyos csődhöz vezethet. Gazsó Ferenc,* a tanszék félállású vezetője szerint a tanszék helyzete még nem konszolidálódott, a tanszék megalakulásának, a szak indításának munkája nagyrészt félállásúakra nehezedik, ami a nevelés, a rendszeres személyes kontaktus szempontjából nehézségeket okoz. További gond, hogy a másodszak igényes követelményrendszerével a hallgatók számára plusz terhelésként jelentkezik. Mindezek ellenére *a tanszék folytatja a megkezdett utat,* tudomásul veszi, hogy a feltételek javítása, a további főállásúak beépítése még néhány éves folyamat. Az általános szociológia képzés megbecsültségére kitérve elmondta, hogy az évfolyamelőadás forma helyett hatékonyabb, intenzívebb formára fognak törekedni.

A vita összefoglalásaként *Páli Lászlóné* dékán elmondta, hogy a kari tanács *rendkívül nagyra értékeli a tanszék áldozatos munkáját és segítséget igért a tanszék létszám- és egyéb problémái rendezésében.*

A kari tanács a továbbiakban a pg., az elmélettörténet, a népgazdaság tervezése és a világgazdaság tárgyak irodalmáról, az átfedésekről és a számonkérésről készült jelentést tárgyalta, amely forradalmi újdonságokkal nem szolgált.

A kari tanács a leköszönő Halmai Erzsébet után áldozatos munkáját melegen megköszönve, — Szentpéteriné Máhler Györgyit, a matematika intézet docensét választotta elsős dékánhelyettesnek, majd egyéb ügyeket tárgyalt.

B.

KISZ politikai tanácskozás

Egész napos politikai rétegkonzultációt rendez az ELTE KISZ-bizottsága június 4-én fél 10-től. A Közgáz részéről is lesz három referátum, B. Kiss Tamás az egyetemi nyitottság — rétegnyilvánosság, Sándor Péter pedig az egyetemi diákság társadalmi érdeklődése témájában tart előadást.

NÉVADÓ

Az egyetem szakszervezeti bizottsága az idén június 7-én 15 órakor tartja névadó ünnepségét a Ráday utcai kollégium dísztermében. Az egyetem dolgozóinak gyerekei közül húsznak most lesz az ünnepélyes névadása. A kedves ünnepséget az egyetemi énekkar műsora színesíti.

Mutatvány

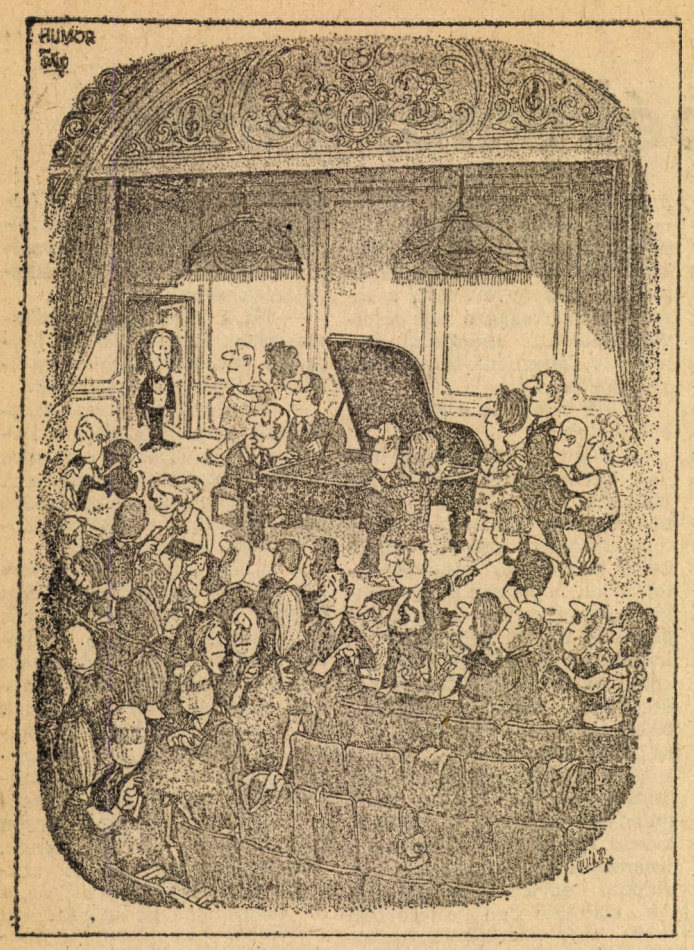

UTÓSZÓ

Azt mondják a bölcsek, hogy írni csak a megváltoztatás reményével szabad. Amikor elhatároztam, hogy leírom a véleményemet, még a megváltoztatás reménye bennem volt. Mire a végére jutottam, és a tollamból a tinta kifogyott — az egész értelme valahogy semmivé lett.

Lehet, hogy a tinta hordozta azt az életadó elixírt, mely — míg a tollamban — volt — biztosan segített legyőzni kétségeimet, azonban a papírba száradva, mint holt anyag jelent meg előttem, rám bízva értelme kibogozását.

Ketten maradtunk: Én — a megváltoztatás reménye; és a mondatok — a megváltoztatás eredménye. Eleinte csak bámultuk egymást, de mivel a csend kezdett elviselhetetlenül sűrűsödni, a mondatok megszólaltak és egyre gátlástalanabbul követelték az akárkivel való párbeszédet. Unatkoztak. Mivel egyedül én voltam velük, ezért csak az én dobhártyámat sérthette a követelődzés. Körülnéztem: nem találhatnak-e alkalmas vitapartnert a számukra. Egy-két ember felém is jött, üdvözölt; de meghallva az őrült zsivajt, kézen fogták a homokórában játszadozó saját mondataikat és nyugalmat színlelve elszaladtak.

Kértem a mondatokat, ha más megoldás nincs, hát beszéljenek egymással! Válaszra sem méltattak, mindegyik szajkózta a magáét.

— Talán egy kis játék a homokórában! — próbáltam ötletet adni a már-már vész támadó haragvó indulatoknak. — Azoknak nem játszunk! — válaszolta kissé gúnyosan az egyik.

— Megadom magam, csak egy kis csendet... Kérlek, kérlek...! — akartam mondani, de hang már nem jött ki a torkomon.

Az elkövetkezendő éjszakára gondoltam, a mindig visszatérő álomra: Nem ketten vagyunk, én s a mondatok; csak én vagyok egyedül! Én — a megváltoztatás lehetősége. Lehetőség a lehetőségek megváltoztatására.

Az álomra gondoltam, és vártam az éjszakát...

Szilágyi Gábor

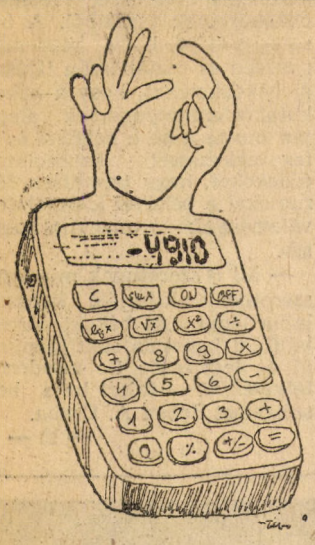

Számológép-elemi

Elmélkedéseimből

Mimikri

Néztem az esőt az ablakomból,
Kis csepp zuhant virgoncan alá, s
Gömbölyü mosollyal lelte halálát
Párkányomon.
Szertefröccsent vére kezemre hullott,
Másodpercnyi dráma.

Ennyi az egész?

Mikor kósza tétovasággal
Kutatsz a múltban,
Vasutakat álmodsz, pöfögő gyárakat,
Kunyhós falvakkal tüzdelt szelíd kalászost,
Kastélyt, páncélos lovagot,
Komor várbástyák föléd nyúló tornyait,
Majd acélizmú légióban emeled kardod,
Vagy piramisok árnyékában pihegsz
Ostorszíj csapásától részegen, s a felügyelőd
Vigyorát száraz ajkakkal viszonzod,
Vagy képek Bábele gyötör,
Szakócás őseid küzdelmes élete
Jelenik meg képzeleted vásznán,
Elelmélkedsz a máról.

Keserű az út a Földre a Fáról.

Hogy? Igent mutat tükröd?
Talán túl jó az álarc, azért.
Vagy csak tükröd rossz,
S szobád sötét?

Kolozsvári Zoltán

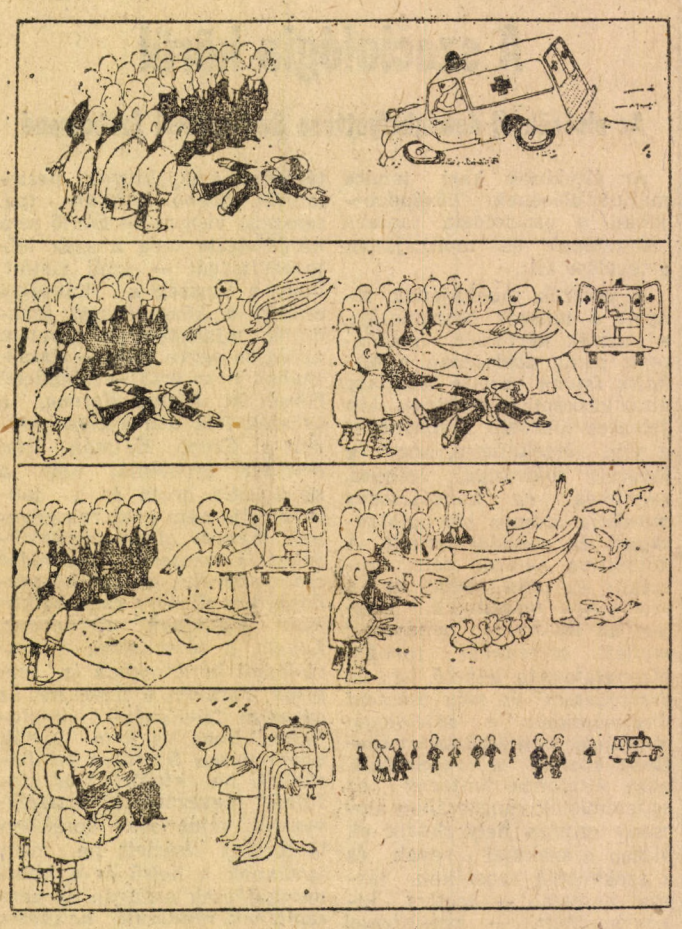

Mentős mágia

„...járni tanul a vállainkon"

Az ügyes érdekek városában

Ladányi Mihály: Gyere vissza (Válogatott versek, 1933.)

Egyéni mitológia a Ladányié. Ő az egyszerű, tiszta falusi ősöktől nagyvárosba szakadt diák, szakadt költő, munkások testvére, aki kitaposott utcáinkon csak őgyelegni tud és aki számonkéri az össznépi, öncsaló reményeket. Egyéni mitológia ez —, és igaz.

A csavargás ősi mitosza; az elbocsátó otthon tisztaságával méretés motívuma; a hívó szép hazugság beváltásának ösztöne; a hatvanasodó évek aggódó krónikája; a kintrekedés érzete elégiákban; a kintrekesztés számonkérése erőteljesen; progresszív nosztalgia; lázt adó lázadás; s a nekünk való hazáért fohászkodás — övé; ahogy az 1934-es születés, az 50-es évek közepe egyeteme s a felcicomázódó város torzulttá felejtődő jövőjét követelő pátosz — ez is övé.

Ő maga csatangolt *„az ügyes érdekek szendergő városában a szépség huligánjaként"*, ő mondja: *„nézz rám: fura, szomorú csavargó vagyok, arcomra rakódott az autók és kémények korma, szívemre a szavak korma, így vándorolok kerületről-kerületre körutakon, mellékutcákon át."* Hőse *„fáradt kisember"* maradt, mert *„a haza szivarzsebe számomra lakhatatlan"* — mondja, és mert nemcsak sajátja, *„a világ szakadt kabátja lóg vállamon pecsétesen, kopottan."* Így énekli csavargódalát: *„Keresem országrészemet, a haza tízmilliomod része az enyém, keresem hát jogszerinti jussomat. De kulcsra zárt ajtók mögül pislognak rám a városok, bekeritett hegyek között pénzért riszál az alkonyat."*

Az, amivel ő is szembesül: *„A kölyökkor álmai". „Itt bandukol velem egy kis pásztorgyerek"; „Öreg anyókák ülnek este lenn..." „az este harangszavában" és „Bakucz János kit vert az isten, vert a kasznár, s vernek az álmok"* — hozzájuk is mér csúcsforgalmas jelent, nekik is akar méltó jövőt. *„Óh szülőföld: holdat gurítsz a főtér fölé az én gyönyörűségemre, és arany tócsákká varázsolod lám a szekerektől felvert utakat. Felém tereled a kutyák elnyújtott énekét és pusztáid szavát, hogy majd a város dzsungelében eltévedt ebként kóboroljak..."* Továbbnevel a város: *„neonok közt feljött a hold"*, *„együtvenért bableves"*, de *„idegen vagyok én itt"* — milliónyi önéletrajz mondatai ezek.

Papírra vetül korán a hívó szép hazugság, egy nemzedéké: *„Vörös miatyánk... lásd itt az ősz és újra ölnek... tedd, ... ne találjunk menedéket a szerelemben, se a korhadt álmokban ne öleljünk békét, ne tűrjük el, ha arcul ütnek, ne tudjunk meghajolni kétrét..."*

Kész történelemkönyv e válogatott kötet. A hatvanasodó évek, amikor *„isten neve kigyúl a házakon: Országos Takarék Pénztár"*, amikor *„bezárkózunk magánéletünkbe, gyerekek, lassacskán már mind..."*, amikor *„példaképek nélkül maradunk, fiúk, most mennek el az utolsók is"*. Hiszen *„a seregek mögött leszállt a por, izzadt lovak nyomát a fű benőtte, apadt-tőgyű tehénként néz a Nap ezekre a jólápolt harcmezőkre, hol kettőskönyvelik a holtakat"*.

Pedig — kiáltja a korélményt, mely máig is tart — *„én nem lesni a csodát, én a csodákat TENNI jöttem"*. *„Hazám"*: — háborog — *„nehéz ilyen viharzó nőt szeretni, ki színes rongyait sikongva rázza, de fiújával garasoskodik..."*

És igen, van, hogy elégikus hiányérzete kemény számonkérésre vált: *„ime a lélekvándorlás, mikor egyik elit másikba költözik és újra járni tanul a vállainkon"* — kiált világgá. Előbb dühöng csupán, hogy *„az Óh, ha milliomos lennék* című nemzeti dal korában a *Marseilles-szel verek be minden ablakot"*, majd félelmesen igazzá tisztul a gondolat: *„...be kell célozni a Táncdalfesztivál jegyében születő nemzeti egységet, amely apró örömcsöngettyűkkel aggatja teli a rossz gazdaságpolitikát, egy napon el kell fütyülni azt a réges régi dalt, hogy összefogni hát..."*

„Gyere vissza!" — hívja a közös kocsmákba legalább együvé, újra a pozitív-hősmunkást, aki ma a hivatalokból látszón csupán csak nem hatékony; a kocsmákba, újra és újra, mert *„innen minden másképp látszik és nem árt, ha megkérdezitek, hová akarunk virágoskertet és voltaképpen hogyan is gondoltuk el ezt az egészet"*.

Hisz a test örömében és hisz pusztán ebben a hitben is, kér: *„Még ne kopogj az ajtón, késs egy kicsit! Míg nem vagy itt, nem vagyok árva."*

És végül: lázít, mert magyarul még láz-adás a lázadás, mert látja, hogy *„ezer magány lót utcahosszat — embert koldulni egyre rosszabb. Idegkórtermében az estnek boldogok, akik még szeretnek."*

„Engedd a népemet előre menni" — fohászkodik, kíván *„kedvesebb hazát mindenkinek"*, hitet adhatnak *„anyák, kik nem voltak soha kurvák, s tiszta szemű gyerekeket neveltek"*, s ha kell *„folyóként elöntik ezt a medret, hogy cifra rongy szennyeseit kimossák"*.

Mítosz ez csupán? Vagy egy faluról jött, városból kiszorult nemzedék érzete? Vagy egy alulról jött, felülről kiszorult, álmaiban megtépázott s mégis, máig is álmodó nemzedék szava?

Lázít, mert akarja: *„hogy értelme legyen a bábaasszony keserves útjának a hóesésben."!*

B. Kiss T.

Jegyzet és Johnny Walker

Hol a bűnben van a val. szám. feladatgyűjteményem? Holnapután vizsgázom, most már ideje lenne elkezdeni tanulni. Persze! Még a múltkor eredményhirdetés előtt nagy optimistán odaadtam G.-nak, hogy nekem már úgysem lesz rá szükségem. Korai volt az optimizmus. De hol tudom most előkeríteni ezt az alakot? Telefonja nincs, el kell hozzá menni. A címét megtalálom az egyetemen a csopifüzetben. Az elhatározást majdnem azonnal tett követi, egy óra múlva a forróságban is árnyas-hűvös aulán sétálok keresztül, mikor egy fura figura jön velem szemben. Ijesztő külseje miatt próbálom kikerülni, de elém áll. Hátán csővázas hátizsák, öltözéke a következő: műanyag Viking sisak szarvakkal, piros műanyagkeretes napszemüveg, háromnapos borosta, egy trikó AIESEC felirattal, rövidnadrág és térdigérő bőrcsizma. Kezében egy fél üveg Johnny Walker. Angolul kezd el hadarni, de ha lassan beszélne se érteném, ugyanis egy szót sem beszélek angolul. Ez bizonyára meg is látszik rajtam, mert később már csak egy szót ismételget:

— Ájszek, ájszek!

Brilliáns logikával rájövök, hogy ez azonos a trikón látható felirattal. Mégsem lettem okosabb. Magára mutogat:

— AIESEC, Canada, Edmonton... Edmonton Oilers, Wayne Gretzky... AIESEC, Canada...

És még mindig magára mutogat. Persze — gondolom, és én is magamra mutogatok:

— France, Páris, Louvre, Mona Lisa.

Döbbenten, értetlenül néz rám. Még a lélegzete is elakad. Micsoda felelőtlenség — gondolom —, nem vigyáznak rájuk, elszöknek, alkoholhoz jutnak és máris kész a baj, az ápolók meg hiába keresik. Folyékonyan beszél angolul, de hát én csak oroszul beszélek. Erőtlen próbálkozásomra egy grimasz és „no ruszki" a válasz. Lehet, hogy mégsem hülye, bár állandóan azt az AIESEC-et emlegeti. Az is lehet, hogy az valami gyógyszer, mert egyre hangosabban és idegesebben ismételgeti, a feje kékül, kérdő szemmel mered rám. Kétségbeesetten nézek körül, hátha találok valami segítséget. Az aula másik végén éppen akkor megy keresztül egy évfolyamtársam.

— Hé, Zsolt! — kiáltok utána, de nem hallja és nem is merem megismételni, mert úgy látszik a hangos beszéd ingerli az őrültet.

— Hej skol! — kiált, hátbavág és felém nyújtja az üveget.

Ijedtemben nagyot húzok belőle, amitől enyhülni kezd az ijedtségem. Valamit ki kell találnom. Kihívom az épület elé, és a túlsó part felé mutogatva magyarázni kezdek:

— Látod, az ott a Hotel Gellért. Itt a hídon szépen átmégy, a portás tud angolul, majd az hív neked mentőt. Hotel Gellért.

— No hotel! AIESEC! — válaszolja.

Nincs mit tenni, letörten indulok a Dimitrov tér felé. Ő csendben jön utánam. Most mit csináljak? Valahogy le kellene rázni. Éppen jön egy egyes busz, hirtelen felugrok, az ajtók záródnak, na végre! Az Operánál lakik egy csoporttársam, majd tőle kérek feladatgyűjteményt. Ez az alak egészen elterelte róla a figyelmemet. Még jó hogy meg tudtam tőle szabadulni. Valaki megveregeti a vállamat. Reflexmozdulattal nyúlok a farzsebembe a bérletemért, de a buszpadlóba gyökerezik a lábam. Szeszszag csapja meg az orrom, és már hallom is: „AIESEC, AIESEC". Hirtelen megfordulok. Csörömpölés, puffanás, loccsanás. Hát ez mi volt? Te jó ég! Levertem az éjjeliszekrényről a befőttet, amit még este anyu ide készített. Felkapcsolom a lámpát. Jé! Itt a feladatgyűjteményem. Szerencsére ebbe ömlött a befőttlé, nem a szőnyegpadlóra.

Álmatlanul fekszem az ágyon. Mi az az AIESEC? Remélem, hogy nem csak rossz álom volt. Valamit hallottam ma, vagyis tegnap, hogy diákszervezet, meg nyári szakmai gyakorlat. Még nincs is nyár! Ez az álam valami figyelmeztetés lehetett. Délelőtt utánanézek ennek az AIESEC-nek. Mindegy, hogy mi, a mai éjszakánál csak jobb lehet.

Papp Péter

Halász Géza karikatúrái

VOLGALDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT

Szerkesztőség: 1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Felelős kiadó: TILL IMRE igazgató

83—2460. Szikra Lapnyomda, Budapest

Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató